



Honorem el llegat dels ancians

Agustí Codinach

«No permetem que siguin descartats», clama el Papa amb motiu de la III Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P 5 I 8-12)



Sergi Gordo, nou bisbe de Tortosa

«Treballarem en comú i ho farem amb alegria»

P 26-29



Agustí Codinach

Catalunya Cristiana



Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €


Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de  **appec**
editors de revistes i digitals
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la
Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià
Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Jaume Balateu, Pilarín Bayés, Joan Boro-
nat, Agustí Borrell, Cintia Carreira, Juanjo
Fernández, Antonio Gil, Montserrat Mar-
tínez, Ignasi Miranda, Lluís M. Moncunill,
Glòria Monés, Rodrigo Moreno, Consol
Muñoz, Francesc Nicolau, Xavier Padilla,
Joan Palero, Joan Pallarès-Personat, Do-
lors Parellada, Lluïa Pou, Quique, Valentí
Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull,
Bàrbara Virgil

Redacció, administració, publicitat
i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque
i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat),
Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El
Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels
nostres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari

Sumari

04
La setmana

05
Editorial

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

26
L'entrevista

30
Carta dominical

32
Bíblia

34
Litúrgia

36
Espai lectors

38
Societat

46
Agenda

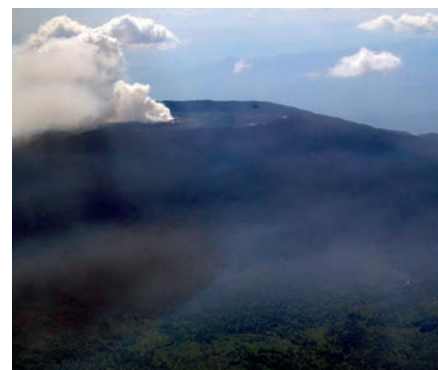
47
Des del carrer

Entrevista a Sebastià Janeras, doctor en Ciències Eclesiàstiques Orientals



PÀGINA 16-17

República Democràtica del Congo, on la terra respira



PÀGINA 23



PÀGINA 38-39

El vessant més espiritual de Matisse



PÀGINA 47

Pere Parés participarà en la Jornada
Mundial de la Joventut de Lisboa

La setmana en tuits

TINA VALLÈS
@TINAVALLÈS_
12/07/2023

Esriptora

Per què veten *Cavall Fort*? Saben la feina que fa per la llengua i per la cultura catalana. Pensem-hi a l'hora de buscar maneres de fer llegir els més petits i tal. Aquella gent ho tenen clar, aviam si així ho veu tothom. Tot passa per aquí: infància, lectura i educació

MARTA SANTÍN
@MARTSANTIN
11/07/2023

Periodista

No és habitual que un superior d'una Institució de l'Església catòlica sigui creat cardenal pel Papa, sense haver estat nomenat abans bisbe. Aquest és el cas del Rector Major dels Salesians, Àngel Fernández Artime

ANTONI GELONCH
@ANTONI_GELONCH
10/07/2023

Historiador

Avui el mestre Josep Vallverdú compleix 100 anys i 1 dia. Tots els dies són bons per llegir algun text seu. Cada dia és bon dia per llegir llibres en català, de qualsevol gènere i temàtica. Escriure i llegir ens fa lliures, i fer-ho en català és la nostra manera de promocionar-lo

NIL RIDER
@COPDEDESTRAL
08/07/2023

Tècnic de l'Arxiu Capitular de Barcelona

Llegeixo *Sapiens* i veig que l'Alfred Bosch diu que l'únic gremi encara en peu són els Revenedors (amb qui tenim una forta amistat). I si bé són fundats el 1447, i són vius (i per molts anys!), no són pas els únics. Hi ha els sabaters (doscents anys més vells), els fusters, dels qui encara hem vist passanties, o els matalassers, per posar un cas de gremis medievals molt actius a Barcelona. Per a més dubtes, podeu anar a veure l'exposició «Quan la gent s'ajuda» al Museu Diocesà de Barcelona

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Turisme ja prepadèmic

El turisme superarà a Catalunya «amb escreix» les xifres anteriors a la pandèmia. Ho va anunciar el secretari tècnic del Col·legi d'Economistes de Catalunya, Àngel Hermostilla, el 13 de juliol en una entrevista al programa *El Matí a Ràdio Estel* amb Pol Marsà. Hermostilla va explicar que la despesa dels visitants a Espanya, el primer trimestre del 2023, ja és un 12 per cent superior a la del 2019. Sobre l'augment dels preus, l'economista va aclarir que «una cosa són les dades macroeconòmiques i una altra de diferent, les de la realitat que patim quan anem a comprar». Amb tot, el representant del Col·legi d'Economistes de Catalunya va comentar que, a banda del turisme, l'economia catalana té ara un bon estat de salut i que «les xifres no són tan dolentes com les que es preveien a principis d'aquest any». Segons Àngel Hermostilla, «no anem al ritme de l'any passat, però tampoc tan malament com ens pensàvem». Aquesta bona previsió per al turisme pot beneficiar les visites als grans edificis religiosos catalans, començant per la basílica de la Sagrada Família i la catedral de Barcelona.

Zoom

MACIÀ GRAU



El dilluns 10 de juliol, el dia de Sant Cristòfol, els veïns de Barcelona es van acostar a la capella d'aquest sant, situada al carrer del Regomir, per beneir els seus cotxes i motos. Aquest any, l'encarregat d'impartir la benedicció va ser el diaca, i company de Ràdio Estel, Ignasi Miranda. Com és tradició, Miranda va ruixar amb aigua beneïda els vehicles, alhora que pronunciava aquestes paraules: «Que Déu beneeixi, per intercessió de sant Cristòfol, aquest vehicle, el seu conductor i les persones que porta i portarà.»

L'efemèride de la setmana

25 de juliol del 1968: el papa Pau VI publica l'encíclica *Humane vitae*





Els ancians, perifèria existencial

A Catalunya, l'any 2020, gairebé 150.000 persones més grans de 80 anys vivien soles, segons les dades de l'INE i de l'IDESCAT. La majoria eren dones.

La soledat, doncs, és una de les principals afectacions que pateix la gent gran. Moltes vegades és per manca de xarxa social i familiar, però de vegades ho és per qüestions tan prosaïques com el fet de no poder baixar al carrer en no disposar d'ascensor.

Les persones grans formen part del col·lectiu dels descartats de què parla el papa Francesc, de les engrunes d'una societat que tot sovint només valora el rendiment, la utilitat i la productivitat. Per això, en el primer pla d'aquesta setmana, que dediquem al maltractament a la gent gran, els experts conclouen que la principal forma de maltractament és la invisibilitat, la soledat, el fet de no tenir-los en compte, de no escoltar la seva veu ni tot el llegat que tenen per transmetre.

Les persones grans són perifèria existencial a la qual el Papa ens convida a sortir. Per això, va voler instituir la Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran que se celebra cada any el diumenge més proper a Sant Joaquim i Santa Anna. Enguany s'escau el diumenge 23 de juliol amb el lema

«L'amor que té als qui creuen en ell s'estén de generació en generació» (Lc 1,50).

«No els deixem sols —ens diu el Papa en el seu missatge—, la seva presència a les famílies i les comunitats és valuosa, ens fa conscients de compartir la mateixa herència i de formar part d'un poble en què es conserven les arrels. Sí, són els ancians els qui ens transmeten la pertinença al Poble sant de Déu. Tant l'Església com la societat els necessita. Ells entreguen al present un passat necessari per construir el futur. Honorem-los, no ens privem de la seva companyia i no els privem de la nostra; no permetem que siguin descartats.»

I com una manera concreta d'animar a visitar els ancians, el papa Francesc ha volgut dotar la III Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran del benefici de la indulgència plenària. Així, rebran la indulgència els qui participin en les diferents celebracions religioses, però també els fidels que dediquin un temps adient a visitar els seus germans ancians necessitats o en dificultat: malalts, abandonats, discapacitats, etc.

La Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran és, per tant, una bona oportunitat per sortir a les perifèries més properes, les de la gent gran.

MIRADA AL MÓN

Viure sense fer mal a ningú

El gran intel·lectual i escriptor Stefan Zweig va ser un testimoni excepcional de l'Europa del primer terç del segle XX, que va viure inicialment amb gran esperança i finalment amb una profunda decepció. Entre els seus nombrosos escrits, de gran qualitat, hi ha uns quants relats que es poden considerar contes llargs o novel·les breus. Ara fa poc més de cent anys va escriure un llibret magnífic que té per títol *Els ulls del germà etern*, del qual s'han fet també bones adaptacions teatrals.

Amb un to de conte oriental, l'obra explica la història de Virata, un guerrer noble i respectat que en una batalla mata sense saber-ho el seu propi germà. Quan se n'adona, la mirada del germà mort el colpeja de tal manera que mai més no podrà oblidar-la. A partir d'aquell

moment decideix evitar qualsevol acció o decisió que pugui afectar negativament una altra persona. Així esdevé jutge, després conseller, i finalment es fa anacoreta, en una recerca que sembla infructuosa per no provocar cap sofriment a ningú. Al final arriba a la conclusió que només posant-se del tot al servei d'algú serà lliure i no perjudicarà els altres, i accepta la feina més baixa que li puguin encomanar.

És possible viure sense fer mal a ningú? Qualsevol acte humà té conseqüències en la vida d'altres persones, i de vegades els afecta negativament. Som éssers socials, i la convivència és inevitable i necessària. Vivim en relació, per a bé i per a mal. Rebem molt els uns dels altres, ens influïm positivament. Però també ens fem mal, sovint involuntàriament i inconscientment. Cal

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general de l'orde del Carmel Descalç



evitar-ho tant com sigui possible, sabent que segurament mai no ho aconseguirem del tot.

El cristianisme té el seu model de vida en Jesús de Natzaret, que va passar fent el bé, que prefereix ser maltractat abans que defensar-se, que para l'altra galta i torna bé per mal, i que arriba a donar literalment la vida pels altres. Una opció decidida per la no-violència, l'amor i el perdó com la que practica Jesús és el camí per acostar-se a l'ideal de fer sempre el bé a tothom.

El cristianisme té el seu model de vida en Jesús de Natzaret

MONTSERRAT MARTÍNEZ

Esposa de diaca. Llicenciada en Teologia



El papa Francesc ens convida a viure amb un amor a tothom, més enllà de les barreres de la geografia i de l'espai en la seva encíclica *Fratelli tutti*. Una fraternitat oberta ens permet reconèixer, valorar i estimar cada persona més enllà de la proximitat física. Aquest valor es dona amb una intensitat especial en la fraternitat diaconal, que m'ha portat a conèixer un grup de diaques i esposes a Bogotà i Santo Domingo. La constitució conciliar *Lumen gentium* expressa en el n. 29: «Correspon a les distintes Conferències Episcopals territorials, d'acord amb el Romà Pontífex, decidir si es creu oportú, i on, establir aquests diaques [permanents] per a l'atenció dels fidels.» A Colòmbia hi ha uns 650 diaques permanents;

LA SAL DE LA TERRA

Trobadura amb diaques i esposes a Bogotà i Santo Domingo

a Bogotà n'hi ha 123 i 83 candidats, dels quals 9 van ser ordenats el 12 de novembre del 2022.

A Bogotà vaig conèixer un bon grup de diaques, esposes i candidats. Acol·lida magníficament pel P. José Gabriel Mesa, OP, rector de la Universitat Santo Tomás y estudiós del diaconat, vaig poder pronunciar la conferència *La esposa del diácono: consentimiento y acompañamiento* a la Universitat.

A Santo Domingo, on hi ha 190

A Colòmbia hi ha uns 650 diaques permanents

diaques, vaig participar en el I Coloquio Iberoamericano de Diáconos, donant la conferència sobre l'esposa del diaca. Altres conferencians van ser el P. José Gabriel Mesa, que va parlar sobre *Sinodalidad y diaconado*; el bisbe emèrit de la diòcesi de Cartago, Costa Rica, Mons. Francisco Ulloa, que va dissertar sobre *Diáconos, custodios del Servicio, la Palabra y la Caridad*; el bisbe de la diòcesi de San Pedro de Macorís, Rep. Dominicana, Mons. Santiago Rodríguez, sobre *Ética y diaconado*, i el diaca Alirio Cáceres, sobre *El cuidado de la casa común desde la perspectiva diaconal y familiar*.

Cal destacar el bon ambient entre els assistents; en donem gràcies a Déu.

Pregar amb amor i confiança

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona



Santa Teresa de Lisieux explica en un dels seus escrits que un dia, en tornar a casa després de missa, es va trobar amb una sorpresa que li havia preparat la seva germana Céline. Teresa diu que, quan va obrir la porta de la seva habitació, va veure una palangana molt bonica plena d'aigua. Al mig flotava un vaixell que portava una imatge de Jesús adormit. Teresa explica que a la vela del vaixell la seva germana havia escrit: «Dorm, però el meu cor vetlla.» Al casc es podia llegir aquesta paraula: «Abandonament.»

Aquesta anècdota senzilla em suggereix algunes reflexions sobre la pregària que ens poden ajudar durant aquest temps d'estiu a buscar algun moment per estar sols amb Déu. Ell és l'únic que és capaç d'omplir completament la nostra vida de pau i alegria i satisfer la nostra set d'eternitat.

La pregària és un diàleg amb algú viu i proper. Crist sempre està disposat a escoltar-nos. Ell ens coneix i ens estima. Fins i tot en els moments més difícils de la nostra vida, Ell sempre és al nostre costat, disposat a ser el millor company de camí.

En moments de gran fragilitat ens pot semblar, com a Teresa de Lisieux, que Jesús està adormit. Aquesta és l'experiència que també van tenir els seus primers seguidors. L'evangelista Mateu narra que, un dia que Jesús i els seus deixebles navegaven pel llac de Genesaret, es va desfermar una gran tempesta. Jesús dormia tranquil·lament a la barca. Els seus deixeb-

bles, atemorits, li van demanar ajuda. Aleshores, Ell es va aixecar immediatament, va increpar el vent i el llac i va sobreviure una gran calma (cf. Mt 8,23-27). Així és Jesús. Encara que de vegades sembli adormit, continua vetllant per nosaltres. Tal com diu santa Teresa d'Àvila, «amb un capità tan bo» tot es pot suportar. Ell no ens deixarà mai sols enmig de les tempestes de la vida.

L'anècdota de santa Teresa de Lisieux també ens ensenya una actitud que és important en la pregària, la de saber abandonar-nos a les mans de Déu. Si volem ser bons deixebles de Jesús, hem de ser com el nen que camina de la mà dels pares. Això ens ajudarà a vèncer les nostres pors i ens donarà forces per comunicar la Bona Nova de l'Evangeli als altres.

Durant aquests dies d'estiu ens pot ajudar en la nostra pregària la meditació del passatge de l'Evangeli que proclamem a les eucaristies dels diumenges. Tal com diu el Concili Vaticà II, parlem amb Déu quan preguem i escoltem Déu, quan llegim les seves divines paraules (cf. *Dei Verbum*, 25).

Benvolguts germans i germanes, demanem al Senyor que ens ensenyi a pregar amb confiança i amor per les nostres necessitats i per les angoixes, somnis i esperances dels nostres germans. Que ens concedeixi la gràcia de pregar beneït i agraint tants dons que rebem cada dia. Que Maria, model de pregària, ens ajudi a contemplar la nostra vida i a meditar-la al nostre cor.

Llegat que el món necessita

Combatre el maltractament als ancians és brindar-los un bon tracte, reconeixement i visibilitat



Agustí Codinach

Assumpta Barnola, acompanyada per una voluntària, Eulàlia Bellavista, parlant amb la presidenta de la Fundació Roure, Llum Delàs, mentre recorren els carrers de Ciutat Vella.

Una trentena de persones, entre ancians, voluntaris i treballadors de la Fundació Roure, s'encaminen cap als autocars que els esperen entre els carrers Comerç i Princesa de Barcelona. Es disposen a passar un dia d'esbarjo a la Casa El Viver d'Argentona. Per a les persones grans que assisteixen al Centre de Dia de la Fundació Roure és festa grossa, no passa cada dia això de sortir fora de Barcelona. Les dificultats de mobilitat, gràcies als voluntaris i al transport adaptat, no són cap entrebanc.

Tot caminant cap a l'autocar, l'Assumpta Barnola, de 95 anys, acompanyada per una voluntària, l'Eulàlia Bellavista, ens va explicant com ha canviat al llarg dels anys la fesomia de Ciutat Vella, un districte fortament afectat pel fenomen de la gentrificació a causa de la pressió turística. «Vaig néixer en aquesta casa», ens diu assenyalant un edifici antic situat a prop del mercat del Born, mentre ens enumera els comerços que hi havia als baixos. L'Assumpta Barnola és memòria d'una ciutat que ja no existeix.

Qui també ho troba tot canviat cada vegada que surt de casa és la Maria Teresa Oller, de 84 anys. Els comerços no s'assemblen gens ni mica als que hi havia abans, però és que tampoc els inquilins de la finca on viu des que es va casar. «La gent canvia contínuament, tot és molt provisional perquè els sous cada vegada són més inestables. Només veus maletes amunt i avall, no saps d'on venen ni qui són», assegura.

Cada vegada que surt al carrer, ha d'anar amb deu mil ulls perquè no se l'endugui una bicicleta, un patinet, un turista despistat o li robin el mòbil, cosa que li ha passat en tres ocasions. Va lenta amb el caminador i el seu fill li ha posat una botzina perquè la gernació que es mou pel barri —viu a tocar de la catedral de Barcelona— li faci espai al seu pas. Això i les contínues obres que hi ha a la ciutat li dificulten el recorregut, però en cap cas no la fan desistir d'anar a missa al santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda, a Sant Pere Més Baix, i a la Casa Família Simeó i Anna, de la Comunitat de Sant'Egidio, on va a dinar un cop per setmana. Són espais

LLUM DELÀS
«Donar benestar a la gent gran és la primera fita de qualsevol que vol tractar humanament aquesta meravellosa generació que ens ha precedit»



Festa al barri de Sant Antoni de Barcelona, organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio, amb el lema «El sol sí, però sols no», per donar consells a la gent gran de cara a l'estiu.

que li permeten mantenir el caliu de l'amistat i la xarxa de relacions. I això que triga tres quarts d'hora a fer un trajecte que abans feia en quinze minuts.

L'Assumpta i la Maria Teresa no estan soles perquè compten amb el suport de fills i nets i de dues entitats que treballen a favor de la gent gran a Barcelona. La Fundació Roure se situa al barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera. En l'Àrea de la Gent Gran, acompanya gairebé 500 persones des del punt de vista emocional, físic, psicològic, espiritual, fins i tot familiar.

«Donar benestar a la gent gran del barri és la primera fita de qualsevol que vol tractar humanament aquesta meravellosa generació que ens ha precedit i que té molt a explicar-nos si la deixem parlar», confirma Llum Delàs, religiosa del Sagrat Cor i presidenta de la Fundació Roure. «La gent gran ens dona un llegat que el món necessita: un llegat espiritual, un llegat d'humanitat, un llegat de perdó, un llegat d'una visió positiva del món.»

La Comunitat de Sant'Egidio, a través del seu programa Visca els Ancians, fa un seguiment d'uns 500 ancians arreu de la ciutat i de 12 residències. «Els ancians són portadors de la història i ens transmeten valors

com el de la pau», exposa Marta Poch, coordinadora del programa Visca els Ancians al barri de la Barceloneta. «Els ancians són transmissors de la fe i de la pregària: en la seva pregària encomanen tothom.»

«El bon tracte ens fa grans»

Cada 15 de juny es commemora el Dia Mundial de la Presa de Consciència de l'Abús i el Maltractament a Persones Grans per donar visibilitat a qualsevol forma de violència i contribuir a la prevenció.

«La punta de l'iceberg és el maltractament físic però n'hi ha molts que no es veuen: el psicològic, el sexual, l'econòmic i, el més greu, el maltractament per oblit», exposa Juan Manuel Bajo, director-coordinador del Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut de la Conferència Episcopal Tarraconense.

Per a Llum Delàs, el principal maltractament «és haver fet de la gent gran un sector invisible», però n'hi ha molts altres que formen part de la vida quotidiana i que les entitats detecten. «Els que estan més abandonats són els que viuen en un pis alt sense ascensor i que fa anys que no surten al carrer», assegura Llum Delàs. Un altre tipus de maltractament és la pobresa energètica, que de vegades amb pe-

tites reparacions es pot mitigar, com arreglar una finestra que no tanca. Un altre maltractament és la bretxa digital, així com l'ocupació de pisos.

«Hem tingut el cas d'una persona que ha estat dos mesos hospitalitzada», explica Llum Delàs. «En saber que li donen l'alta, el primer que fem és anar a veure el pis i ens el trobem ocupat. Els Mossos en un primer moment ens diuen que no poden fer-hi res, fins que a la denúncia especifiquem que es tracta d'una violació de domicili. Aleshores venen els Antidisturbis i els fan fora. Però, en entrar, descobrim que els qui havien ocupat el pis ho han llençat tot, fins i tot el títol de propietat. Arreglem el pis i comprem mobles nous, però la persona volia les seves pertinences. Al cap de cinc mesos va morir.»

La Fundació Roure i quatre entitats més van ser el grup motor de la constitució l'any 2019 d'un moviment sota el lema «El bon tracte ens fa grans». Ja són 98 les entitats adherides. «De mica en mica la societat civil va canviant, esperem que el sector públic també sigui cada vegada més conscient que s'han de fer coses», confia Delàs.

Com a casa enlloc

El percentatge de persones que prefereixen viure a casa abans que en una residència és prou contundent. Estem parlant de més del 90%. «Però moltes vegades no es té en compte la seva voluntat», reconeix Montse Vilaseca, responsable del programa Visca els Ancians de la Comunitat de Sant'Egidio. «No ens n'adonem, però tractem les persones grans com si fossin nens.»

I afegeix: «Molts ancians ens diuen que no volen deixar casa seva, el seu barri, perquè hi tenen l'ànima, el cor, la història. Llavors, per contra, quan anem a trobar els ancians a les residències, moltes vegades veiem desarrelament, tristesa, no tenir un sentit per viure. Eren persones incardinades en un lloc, en un ambient, i han quedat totalment desarrelades.»

Cada vegada que un ancià obre la porta als voluntaris de Sant'Egidio afavoreix poder continuar vivint a casa seva. D'una banda, perquè els voluntaris són una ajuda per

combatre la soledat i l'aïllament. De l'altra, perquè permeten fer xarxa i enllaç amb els serveis socials, com el Servei d'Assistència Domiciliària, així com amb el sistema de salut. Però, per damunt de tot, perquè el voluntari pot anar trobant petites solucions que permeten prevenir grans problemes. «És molt important la prevenció, evitar que situacions petites es facin grosses», exposa Marta Poch. «Pot passar que un avi té la grip, no pot baixar al carrer a fer la compra, es va afeblint i acaba a l'hospital i, de retruc a la residència.»

El programa Visca els Ancians contacta i fa seguiment telefònic i presencial de persones més grans de 80 anys de diversos barris de Barcelona. Hi participen un centenar de voluntaris.

«Ajudem a sostenir els ancians d'una manera familiar, càlida, propera», afegeix Montse Vilaseca. «De vegades els ancians tenen dificultats a demanar ajuda, diuen que no necessiten res però alguns necessiten molt. Per això, aquest camí de proximitat i d'amistat permet crear xarxes molt fortes. Són dos tipus de xarxes: les informals del barri, que són els veïns, els comerciants, les farmàcies, etc., i les formals, com són els sociosanitaris, els serveis socials, els sanitaris, etc.»

Una altra eina imprescindible és la guia *Com quedar-se a casa quan s'és ancià*, que Sant'Egidio edita des de l'any 2004. És una mena de full de ruta que ubica els serveis més útils i necessaris per als ancians que viuen sols.

Montse Vilaseca sintetitza els factors clau perquè la persona pugui viure a casa: «L'atenció domiciliària, que a Barcelona ja funciona però que cal incrementar (aquí és d'un 3-4% mentre que en d'altres països arriba al 12%). El servei sanitari a domicili, que potser no es coneix tant. També és molt important la xarxa d'amistat, perquè quan un ancià torna a casa després d'una hospitalització va molt bé que algú n'estigui pendent per evitar-ne l'aïllament.»

Humanitzar la residència

El programa Visca els Ancians també vol sensibilitzar de la necessitat d'apostar per un nou model residencial més familiar.

MONTSE VILASECA
«Molts dels ancians ens diuen que no volen deixar casa seva, perquè hi tenen l'ànima, la història»

JUAN MANUEL BAJO
«L'objectiu de la residència és posar la persona al centre, que senti aquella institució com casa seva»

Un model com el que la mateixa Comunitat impulsa arreu del món, també a Barcelona, on el 8 d'abril del 2019 va inaugurar la Casa Família Simeó i Anna, en ple barri Gòtic. Té capacitat per a sis-vuit residents i compta amb la presència ininterrompuda d'una cuidadora, alhora que tota la gestió, atenció mèdica, assistència i el coixí familiar està assegurat per voluntaris de Sant'Egidio.

«A l'hora de prioritzar la inversió de recursos públics el criteri és que la persona estigui el màxim de temps possible a casa seva», coincideix Mn. Bajo, gerontòleg i recentment nomenat director de la Comissió de Residències de la Pastoral de la Salut de la Conferència Episcopal Espanyola.

Bajo, que és rector de Rasquera, Ginestar i Benifallet, al bisbat de Tortosa, així com capellà de l'Hospital Verge de la Cinta, té clar que l'objectiu de les residències és assemblar-se cada vegada més a una llar. «L'objectiu és posar la persona al centre, que senti aquella institució com casa seva i que pugui explicar com vol viure sense que els seus drets a la llibertat i la dignitat siguin trepitjats. Hi ha maltractament institucional quan se la força a menjar o quan es prenen decisions en el seu nom sense preguntar-l'hi.»

I afegeix: «Qualsevol gerent el que et diu és que procura humanitzar la residència. I jo li contesto: ensenyam com humanitza aquesta casa. Tens, per exemple, un consell d'avis que pugui decidir a quina hora se sopa? Augmentes la ràtio de treballadors? Les persones tenen habitació individual? La ràtio de residents supera les 30-35 persones? Intenten que la gent se senti com a casa, però encara falta molt perquè això sigui possible.»

III Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran

Per a la Maria Teresa Oller, viure a casa és fonamental. «Saps on tens les coses, és on hi ha els records de tota la vida i quan et trobes pansida mires el que t'envolta i hi trobes consol. En un altre lloc hi pots estar molt bé però no és casa teva», ens diu emocionada.

A casa pot cuinar els plats que li ve de gust, ella que va ser durant quaranta anys mestra de cuina en un centre cívic. Una de les seves receptes estrella és el pollastre a la vinagreta i quan el cuina sempre és una ocasió per convidar algú a compartir taula.

De casa pot entrar i sortir sense restriccions, i rebre les visites per exemple dels amics de Sant'Egidio. També pot llegir sempre que li vin-

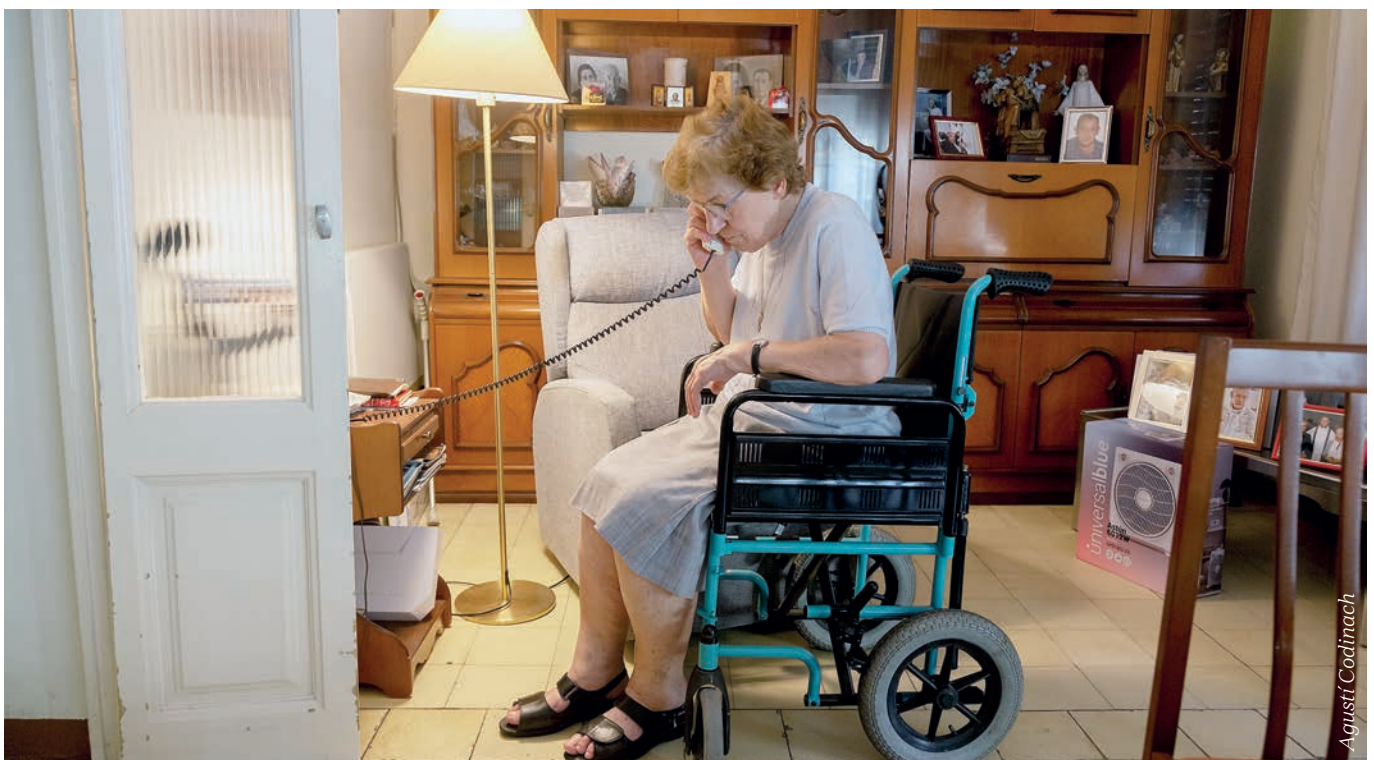
gui de gust, ella que és una apassionada de la lectura.

A casa té els records de família en forma de fotografies que ho emplenen tot. Així, pot resseguir la seva història familiar, que arrenca al Fossar de les Moreres —el pare n'era el carboner—, i que té com a grans protagonistes el seu marit, de qui va enviuadar fa divuit anys, i els seus cinc fills i nets.

La Maria Teresa Oller ha estat ingressada en diverses ocasions en un hospital sociosanitari però ha pogut tornar a casa. Ho fa possible el fet de viure en companyia d'un dels seus fills, i de comptar amb el Servei d'Ajuda a Domicili de l'Ajuntament de Barcelona. També porta penjat al coll el servei de teleassistència.

Ella, que va ser directora de cases de colònies durant més de 24 anys, viu amb il·lusió les primeres vacances que compartirà amb la família de la Comunitat de Sant'Egidio a Solsona.

Com diu el papa Francesc en el seu missatge amb motiu de la III Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran, que se celebra el diumenge 23 de juliol, «no deixem sols els ancians, la seva presència a les famílies i les comunitats és valuosa, ens fa conscients que compartim la mateixa herència i que formem part d'un poble en què es conserven les arrels.»



En la III Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran, el Papa insta a no deixar sols els ancians.

Aquesta setmana coneixem els nous purpurats que crearà Francesc, entrevistem Sebastià Janeras, recordem la figura del cardenal Arce Ochotorena, parlem del 175è aniversari dels claretians i descobrim la nova obra de la pinacoteca del Museu Diocesà de Tarragona

 **Vaticà**

El Papa renovarà el Col·legi Cardenalici amb perfils de llarg recorregut amb una mitjana d'edat menor a 63 anys

Francesc accelera les perifèries: 21 cardenals d'arreu del món per al 30 de setembre

Missa d'inici de ministeri pastoral de Mons. José Cobo com a arquebisbe de Madrid, el 8 de juliol passat. Només un dia després el Papa feia públic que seria un dels nous cardenals que crearà al setembre.



Archimadrid / Ignacio Arreguit

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

Tot i que el Papa sol fer vacances pel juliol, durant aquest mes que passa a Roma (i no a Castel Gandolfo) manté les trobades privades, escriu documents clau i, sobretot, continua governant l'Església. En són prova els 21 cardenals la creació dels quals va anunciar després del res de l'Àngelus a la plaça de Sant

Pere. Són perfils de tot arreu del món que el 30 de setembre rebran el birret cardenalici i consolidaran la sortida del Papa a les perifèries, perquè molts d'ells venen de regions tradicionalment amb menys representació.

Entre els espanyols, en destaquen tres: José Cobo, nomenat

arquebisbe de Madrid en la festa de Sant Pere i Sant Pau; Àngel Fernández Artime, rector major dels salesians, i François-Xavier Bustillo, franciscà d'origen pamplonès i bisbe d'Ajaccio, capital de l'illa francesa de Còrsega. De la seva banda, el nord-americà Robert Prevost, prefecte del Dicasteri per als Bisbes, té ascendència espanyola.

A més, serà purpurat Víctor Manuel Fernández (conegut pels seus amics com a *Tucho*), acabat de nomenar prefecte del Dicasteri per a la Doctrina de la Fe i el perfil del qual vam desenvolupar la setmana passada, i Luis Pascual Dri, confessor de 96 anys al santuari Nostra Senyora del Rosari de Pompeia, a Buenos Aires. També un tercer argentí, Àngel Sixto Rossi, arquebisbe de Córdoba. Altres perfils llatinoamericans seran Luis José Rueda, arquebisbe de Bogotà, i Diego Rafael Padrón, arquebisbe de la veneçolana Cumaná.

Més asiàtics i africans, menys italians

Entre els nous cardenals de Francesc hi ha malais, tanzans, sud-sudanesos, sud-africans i fins i tot un jesuïta xinès, Stephen Chow Sau-Yan, el qual pot afavorir un desglaç de les relacions amb la Xina. Tindrà un gran reptre al davant perquè, tot i que l'Església catòlica romana i la patriòtica xinesa van renovar l'octubre de l'any passat l'acord pel qual reconeixen recíprocament els seus bisbes, les autoritats del país van incomplir a l'abril una de les clàusules en nomenar unilateralment com a prelat de Shanghái Shen Bin. Les seves habilitats per desescalar i, alhora, aconseguir concessions de la Xina seran clau per al futur.

També tindran dos papers diplomàtics els dos únics perfils italians de tot el grup: Pierbattista Pizzaballa, patriarca llatí de Jerusalem molt implicat en el cessament de la violència a Israel, i Claudio Gugerotti, prefecte del Dicasteri per a les Esglésies orientals i amb experiència com a nunci a Bielorússia, Ucraïna i el Regne Unit. Com a dada a valorar, parla un rus molt fluid.

Els purpurats que el Papa crearà al setembre tenen una edat mitjana de 62,9 anys i 18 de 21 seran electors. Amb ells augmentarà el nombre de cardenals electors creats per Fran-

cesc durant els seus deu anys de pontificat. Dels 136 que podran votar en un eventual conclave, ell n'hauria seleccionat els perfils de gairebé tres quartes parts. Una consolidació que, juntament amb nomenaments com el del seu col·laborador de confiança *Tucho* com a prefecte de la Doctrina de la Fe, provoca que alguns analistes vulguin veure els darrers moviments del final d'un papat. Tot i que convé recordar que Francesc està tan lúcid com sempre i ha assegurat reiteradament que mentre sigui capaç mentalment de dirigir l'Església ho continuarà fent.

El cardenal Omella i Mons. Conesa, pares sinodals

S'acaba de donar a conèixer la llista de participants amb dret a vot al Sínode dels Bisbes que celebrarà la XVI Assemblea General Ordinària a Roma del 4 al 29 d'octubre. Entre ells figuren l'arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, i Francesc Conesa, bisbe de Solsona. Durant un mes reflexionaran sobre qüestions candents a l'Església com la pastoral per a divorciats o la comunitat LGTBI. Elaboraran un document final no vinculant però que donarà claus al Papa sobre les inquietuds dels cristians, sobretot en els camps on hi hagi unanimitat, que és com Francesc ha advertit que es manifesta l'Esperit Sant.

A l'abril es va decidir que un 25% d'aquests participants no serien bisbes sinó laics, sacerdots o catòlics de qualsevol altra vocació. I el més nou: més de 50 dones votaran en aquesta reunió, un impuls a la participació que s'ha considerat com a històrica i de la qual s'espera molt.

Dels 137 cardenals que podran votar en un eventual conclave, Francesc n'hauria seleccionat els perfils de gairebé tres quartes parts

ESGLÉSIA EN SORTIDA

L'ensenyament de Jonàs

Déu adreça la seva Paraula al profeta Jonàs, fent-li arribar dos cops i amb un mateix i triple missatge: aixeca't, ves-te'n a Nínive, proclama el missatge que jo et digui.

La Paraula sempre se'ns dirigeix i ens arriba amb el propòsit d'aixecar-nos, moure'ns i impulsar-nos cap a coses més altes. Aixecar significa posar dreta o en posició vertical una persona que estava inclinada o estirada. És moure algú cap amunt, posar-lo en un lloc més alt del que tenia. També significa separar una cosa d'una altra sobre la qual descansa o està adherida.

Jonàs, al principi, va preferir no aixecar pensaments i cor, i els va deixar romandre sobre aquelles coses a les quals humanament estava adherit, escollint així el seu propi camí i destí. Per comprendre més bé el seu comportament, és interessant saber que Nínive era la capital d'Assíria, un dels principals enemics polítics d'Israel; i el profeta va ser cridat per proclamar el missatge de Déu i prolongar la vida d'una nació enemiga que estava en procés d'exterminar la seva pròpia nació. Vist així, ja no resulta tan estrany que el profeta fugís de Déu en direcció oposada. Aquest llibre profètic, tan bonic i profund, continua mostrant el mal que els profetes d'avui podem causar/causar-nos si no deixem anar llast per aixecar-nos per sobre de tota ideologia, bé sigui religiosa, bé sigui pseudopatriotisme.

JOAN PALERO

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica a València

Barcelona

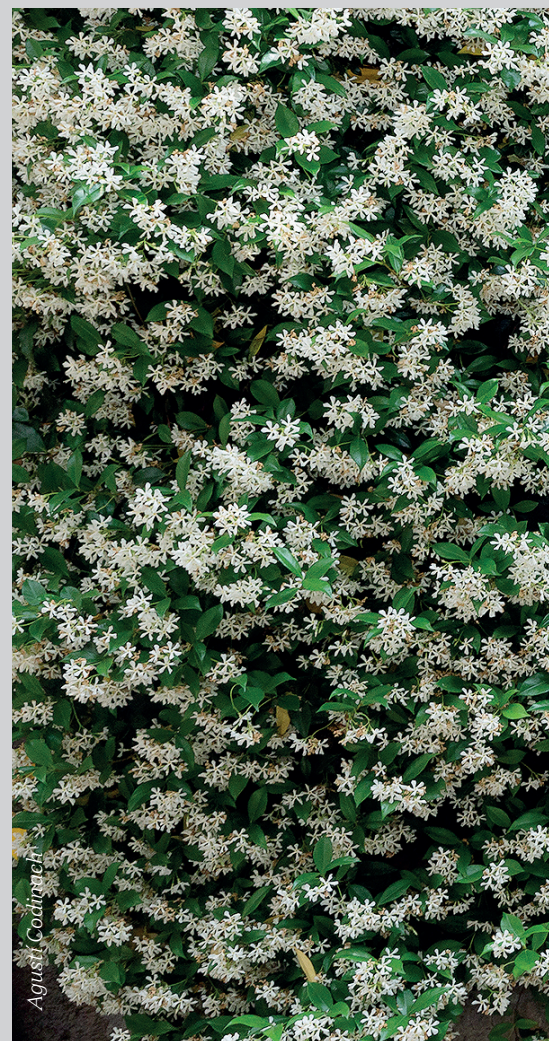
Sebastià Janeras, doctor en Ciències Eclesiàstiques Orientals «Es té encara una mentalitat catòlico-romana centralista»

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

Sebastià Janeras, doctor en Ciències Eclesiàstiques Orientals, ens cita al seu despatx de l'Ateneu Universitari Sant Pacià. Malgrat que als seus 91 anys ja està de sobres jubilat, encara dirigeix el Seminari de l'Orient Cristià, de la Facultat de Teologia. El 26 de maig, l'Associació Ecumènica Cristians per Terrassa li va atorgar la medalla al Mèrit Ecumènic 2023.

Per què es va especialitzar en Esglésies orientals?

Va ser a Montserrat a partir del contacte amb el pare Bonaventura Ubach. Formava part del grup que l'ajudava en les celebracions litúrgiques en ritu siríac. Em vaig dedicar ben aviat a la litúrgia, especialment oriental. Però ho dec a l'abat Aureli Maria Escarré que, a l'hora d'anar a estudiar fora, em va enviar al monestir benedictí de Chevetogne (Bèlgica), fundat per Dom Lambert Beauduin, precursor de l'ecumenisme i del moviment litúrgic. És un monestir de ritu bizantí rus, amb doble comunitat: llatina i bizantina. Després vaig anar a estudiar al Pontificio Istituto Orientale de Roma. La meua estada durant uns anys al Pontificio Collegio Greco, precisament durant el Concili Vaticà II, va ser un enriquiment oriental i ecumènic. He estat professor al Pontificio Istituto Liturgico di Sant'Anselmo i a la Pontificia



Universit  Gregoriana, a Roma; i també a la Facultat de Teologia de Catalunya i al Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona i de Vic. El meu interès ha estat sempre l'estudi de les litúrgies orientals, però també de la seva teologia.

Compta amb algú que segueixi la seva tasca?

Vaig ser a l'origen del Seminari de l'Orient Cristi , de la Facultat de Teologia de Catalunya. Som un grup de professors de la Facultat de Teologia i de la Universitat de Barcelona. Estem fent un petit treball de clarificació de termes i conceptes. Però de bons coneixedors del món cristià oriental n'estem mancats. Vull dir, gent que s'hi hagi dedicat plenament, i aquí cal esmentar sobretot el P. Manel Nin, de Montserrat, ara bisbe-exarca de la comunitat greco-catòlica de Gr cia. D'altres han conegut i estimat l'Orient. Però m'agradaria que a Catalunya algú de nova generació s'endins s a fons en el

«En el fons, Ciril i Putin tenen la mateixa visió imperialista»



Sebastià Janeras, al jardí del Seminari Conciliar de Barcelona.

camp de l'Orient cristià.

Quin és el grau de coneixement que tenim a casa nostra de les Esglésies cristianes orientals?

Se'n sap l'existència, i cada vegada més, atesa la presència de molta gent provinent de països de tradició ortodoxa o oriental, però no hi ha prou coneixement. Es té encara una mentalitat catòlico-romana centralista, també en el terreny ecumènic. Per exemple, hi ha coses que les ha començat l'Ortodòxia i que els catòlics les presenten com si fossin de l'Església romana. Un cas pot ser la trobada de Pau VI i el patriarca Atenàgoras a Jerusalem, el 6 de gener de 1964. El Papa volia anar a Terra Santa com a pelegrí; el patriarca Atenàgoras li va proposar de trobar-s'hi, i així va ser. La iniciativa de celebrar el primer de setembre la Jornada Mundial de Pregària per la Cura de la Creació va ser del patriarca Demetri I de

Constantinoble. Va escollir l'1 de setembre perquè és el primer dia de l'any litúrgic en la tradició bizantina. L'any 2015 el papa Francesc establí també aquest mateix dia de pregària i li donava una difusió molt gran que altrament potser no hauria tingut. És un exemple ecumènic important.

Aquest desconeixement porta a veure-ho tot amb ulls exclusivament catòlico-romans. Això porta a deformacions com, per exemple, voler explicar les Esglésies orientals a partir del segle V, amb les divisions sorgides entorn del Concili de Calcedònia (451), quan aquestes Esglésies venen dels orígens del cristianisme, dels temps apostòlics, igual que Roma. O explicar l'Església ortodoxa a partir del Gran Cisma del 1054.

Quina és la relació entre Ciril i Putin?

En el fons, tenen la mateixa visió imperialista. Govern rus i patriarca de Moscou coincideixen que Kíiv és l'origen de Rússia i de l'Església

russa. Tots dos s'han referit repetidament al baptisme del príncep Vladimir de Kíiv, capital de la Rus', a les aigües del riu Dnipro, l'any 988, com a bressol comú. I és cert. Amb la invasió dels tàtars, al segle XIII, el poble (la Rus') i l'Església s'expandeixen cap al nord, fins a arribar a Moscou (1328). El cap de l'Església, tot i residir a Moscou, porta el títol de metropolita de Kíiv, fins al 1458, en què Moscou tindrà metropolia pròpia. Tot aquest conjunt, la gran Rus', es va convertir en l'imperi tsarista i, després, en la Unió Soviètica, i és l'imperi que Putin i el patriarca Ciril, que té el títol de patriarca de Moscou i de tota la Rus' (o també «de totes les Rússies»), volen recuperar.

A Ucraïna l'Església majoritària és l'ortodoxa dependent de Moscou. Com viuen la invasió?

A Ucraïna, sí, l'Església majoritària és l'ortodoxa sota el patriarca de Moscou (Església Ortodoxa Ucraïnesa), per bé que —i encara més després de la invasió d'Ucraïna— amb una certa independència en certes aspectes. Aquesta Església ha vist amb dolor com el patriarca de Moscou beneïa la guerra de Rússia contra ella, contra els seus fidels a Ucraïna. Però a Ucraïna hi ha també l'Església Ortodoxa d'Ucraïna, autocèfala, reestablerta pel patriarca de Constantinoble el gener del 2019, malvista pel patriarca de Moscou (això va provocar que el patriarca Ciril trenqués la comunió amb Constantinoble) i, no cal dir-ho, considerada enemiga pel govern rus. Una altra Església important, majoritària a la Ucraïna occidental, és l'Església Ucraïnesa Greco-catòlica (és a dir, de ritu bizantí), força coneguda a casa nostra per la presència nombrosa de fidels que conviuen amb nosaltres. Aquesta Església, que és fruit de la unió proclamada el 1596 a la ciutat de Brest, ha de saber mantenir la seva identitat greco-catòlica, sense perdre el «greco» (amb tot el que això comporta) i conservant els lligams amb els seus germans ortodoxos. Aquestes tres Esglésies —a part els cristians d'altres tradicions presents a Ucraïna— pateixen la guerra provocada per Putin, amb la benedicció de Ciril, i condemna enèrgicament pel papa Francesc i pel patriarca ecumènic Bartomeu.

Tarragona

En el 75è aniversari de la seva mort recordem el qui fou arquebisbe de Tarragona

Cardenal Manuel Arce Ochotorena



Catedral de Tarragona

LLUÍS M. MONCUNILL CIRAC

Durant tot l'any 2022 s'ha celebrat el 75è aniversari de les festes commemoratives de l'entronització de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat el 1947. Aquest any 2023 rememorem també el 75è aniversari de la mort d'un personatge central d'aquella efemèride. El 16 de setembre de 1948 moria el cardenal Manuel Arce Ochotorena, arquebisbe de Tarragona, que fou designat per Pius XII legat *a latere*, portador de la seva presència a les festes montserratines. Aquest doble aniversari uneix Montserrat a una doble memòria: la de Pius XII i la del seu enviat el cardenal de Tarragona.

De Catalunya, el cardenal Arce en volgué aprendre les seves coses i també la seva llengua allixonat per un seminarista ordenat *in sacris*. Fins s'atreveria a invocar solemnement el nom de Catalunya el març de 1947 quan, en les envistes de les festes de l'entronització de la Moreneta, publicà, el 25 de març, una

carta pastoral rica de contingut i referències a la nostra història, que ell intitula així: *Carta pastoral com motivo del trono que ofrenda Cataluña a la Virgen de Montserrat*.

El P. Aldabert Franquesa, parlant de la festa de l'entronització, explica la reacció del cardenal legat d'aquesta manera: «Un espectacle imponent que el delegat *a latere* del Papa, el cardenal de Tarragona, doctor Arce Ochotorena, qualificà de ser admirat “pel món, pels àngels i pels homes”, fent una curiosa aplicació de la primera carta als Corintis.» No oblidem que, segons el P. Maur Boix, «la gràcia principal de l'entronització és que s'hi retrobaren, com a montserratins, homes de tendències molt diverses, que feia temps que havien estat tràgicament enfrontats. Tant com un dia de represa, fou un dia de reconciliació». Realment, tot un fet admirable.

La intuïció intel·ligent del cardenal Arce, per força, havia de per-

Era franquista, però ho deixava entendre amb tanta subtilesa que superà la discreció de les intervencions del Dr. Rial, vicari general del cardenal Vidal i Barraquer

Pel que fa a l'ús públic de la llengua pròpia de Catalunya, en una època altament repressiva, va tenir intervencions positives

cebre, en la seva esmentada carta pastoral, el respir de la història recent de la seva província eclesiàstica, per això hi fa referència amb les paraules de Pius XI a Castel Gandolfo el 1936, amb la seva benedicció: *«Por encima de toda consideración política, a los que en España habían asumido la espinosa y difícil tarea de defender los derechos de la conciencia, primera condición y la más sólida de todo bienestar humano y social.»*

Era franquista, com ho demostrà en una carta pastoral de l'any 1937 a la seu episcopal de Zamora, de la qual era aleshores titular, i ho apunta també en ocasions diverses en alguns dels seus nombrosos escrits pastorals. Però ho deixava entendre amb tanta subtilesa que, fins i tot en això, superà la discreció de les intervencions del Dr. Rial, el vicari general del cardenal Vidal i Barraquer. És possible que la dolorosa memòria del seu antecessor, mort a l'exili, viva encara en el clergat i en el poble, li dictés aquest gest de contenció i consideració.

D'una manera explícita i comprensiva, evoca, en la carta pastoral del 25 de març, els primers moments especialment dolorosos de la guerra civil en dir: *«En tan trágicos momentos brilla la estrella de la esperanza. Muchos sacerdotes y religiosos de Cataluña, con la protección de la Virgen logran refugiarse en Italia y ser presentados al Sumo Pontífice como hijos, que pueden con el Apóstol San Pablo decir que han sufrido por el nombre de Jesús y por la profesión de la fe.»* Paraules que no poden excloure d'aquesta al-

lusió el gran exiliat a Itàlia, el seu antecessor immediat, el cardenal Francesc d'Assís Vidal i Barraquer.

És també una prova de la seva evangèlica moderació el pròleg introductor al llibre *Víctimas sacerdotales* del canonge Serra i Vilaró, amb les biografies martirials dels sacerdots diocesans, on el cardenal Arce evita tot sentit de venjança i agressió i no s'hi esplaia en exaltacions patriòtiques, tan freqüents en aquells temps.

Pel que fa a l'ús públic de la llengua pròpia de Catalunya, en una època altament repressiva, va tenir intervencions positives. Cal destacar la reedició bilingüe del *Catecismo de la Doctrina Cristiana* de l'arquebisbe Costa i Borràs. Es mostrà tolerant davant l'edició, íntegrament en català, del full interparroquial, *La veu de la Parròquia*, dirigit i editat per Mn. Ramon Muntanyola, des d'Omells de Na Gaia, a partir de l'1 de novembre de 1947, quan just es complien els set mesos de les festes de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat. De fet, el cardenal reculà un projecte substitutiu que havia preconcebut de cara a la publicació en castellà del full parroquial diocesà i que havia de dir-se *La Parroquia*.

El final del cardenal Arce fou un combat entre la malaltia implacable i la seva persistent donació a l'ofici pastoral fins al seu internament clínic a Barcelona el 20 d'agost, on morí el 16 de setembre de 1948. Fou enterrat sota un arcossoli a la capella del baptisteri a la catedral de Tarragona.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 23 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

«Volem actualitzar els trets més significatius de l'espiritualitat claretiana»

Els missioners claretians celebren el 175è aniversari de la congregació

La cerimònia d'inauguració a la capella de la Cúria General de Roma dels missioners claretians va tenir lloc el dissabte 1 de juliol.



Claretians

REDACCIÓ

El mes de juliol, els claretians han començat l'Any Jubilar Claretjà, que commemora el 175è aniversari de la fundació de la congregació. El tret de sortida de la celebració va ser el primer dissabte del mes, quan es va fer la cerimònia d'inauguració a la capella de la Cúria General de Roma dels missioners claretians. L'esdeveniment, presidit pel superior general, Mathew Vattamattan, va comptar amb la participació del català Màxim Muñoz, consultor-prefecte d'espiritualitat i formació de la província de Sant Pau.

Muñoz, que va ser entrevistat per Ignasi Miranda al programa *Sense distància* de Ràdio Estel el 5 de juliol, explica tot el que suposa per a la congregació la celebració de l'Any Jubilar, que tindrà el punt culminant el 2024: «En aquest 175è aniversari donarem molta importància al Congrés d'espiritualitat claretiana que es farà el 16 de juliol de l'any vinent a Vic», diu.

L'últim congrés d'aquest tipus va ser el 2001, i ara, amb motiu d'aquesta efemèride, la congregació ho aprofitarà per fer una nova reflexió sobre el carisma claretjà: «Volem actualitzar els trets més significatius de l'espiritualitat claretiana davant del nou context social i eclesial que estem vivint», manifesta Muñoz.

Materials per alimentar el diàleg fraterne

A més d'aquest congrés, la congregació ha preparat una sèrie de materials, vídeos i textos, adreçats a alimentar el diàleg fraterne i la pregària a les comunitats i també entre els laics, que com explica Muñoz, també formen part de la família dels claretians: «Hem fet vídeos que ajudaran a la formació i recullen les etapes significatives de la nostra història, des de la creació de la congregació per part de sant Antoni Maria Claret, el 16 de juliol de 1849.»

Tant el congrés com tots els materials que s'han preparat tenen l'objectiu de, com diu Màxim Muñoz, «revifar l'esperit del fundador en cadascun de nosaltres». En aquest sentit, el consultor-prefecte d'espiritualitat i formació de la província de Sant Pau recorda que cada comunitat viu la fe segons el propi carisma, com es pot veure en el clar exemple de la manca de vocacions: «La crisi vocacional és típica de la zona occidental, però en canvi hi ha zones com l'Índia o l'Àfrica on és tot al contrari.»

L'Any Jubilar finalitzarà a Vic el 16 de juliol del 2024, juntament amb la clausura del Congrés d'espiritualitat claretiana de Vic.

«Hem de revifar l'esperit del fundador en cadascun de nosaltres»

«La crisi vocacional és típica de la zona occidental, però en canvi hi ha zones com l'Índia o l'Àfrica on és tot al contrari»

VIC

Benedicció dels altars del santuari de Joncadella

El diumenge 2 de juliol va tenir lloc al santuari de Joncadella la benedicció dels altars de la Immaculada i de sant Antoni Abat. Aquests altars —i el del Roser (que ja estava beneït)— són neoclàssics, de finals del segle XVIII, i han estat restaurats pel taller Seguranyes de Vic, que els ha decorat amb pa d'or. La restauració ha estat sufragada pel Dr. Jordi Martínez Rotllan.

SOLSONA

**El bisbe Francesc Conesa, nomenat pare sinodal**

El dia 7 de juliol, el papa Francesc va nomenar pare sinodal el bisbe Francesc Conesa. Així doncs, durant els mesos d'octubre de 2023 i d'octubre de 2024 haurà de participar a Roma en el Sínode dels Bisbes. Tal com ell mateix diu en una carta adreçada a la diòcesi: «És un honor i una gràcia poder prendre part en el treball sobre un tema tan important com és la sinodalitat.»

TORTOSA

Restauració del Còdex «Directorium Inquisitorium» i de la traça de la catedral

El Centre de Restauració de Béns Mobles ha finalitzat la restauració de dues peces conservades a l'Arxiu Capítular de la catedral de Tortosa. Es tracta d'un exemplar del *Directorium Inquisitorium* de Nicolau Eimeric (1320-1399) i la traça de la catedral de Santa Maria de Tortosa d'Antoni Guarc. Les dues obres estan exposades temporalment a l'Exposició Permanent de la catedral de Tortosa.

GIRONA

Càritas obté una certificació internacional que garanteix la qualitat en la gestió interna

Càritas Diocesana de Girona ha obtingut el certificat de qualitat segons la norma ISO 9001:2015, que garanteix un enfocament basat en processos, i que acredita la qualitat dels serveis de l'acció social de l'entitat pels programes d'Acollida i Acompanyament, Sense Llar i Habitatge i Formació Sociolaboral.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Obres de rehabilitació a l'Hospital dels Cervells

La restauració del monument situat a Olesa de Bonesvalls i propietat del bisbat de Sant Feliu de Llobregat se centra en la rehabilitació de la coberta de la nau central de l'antic hospital, ha començat aquest estiu i té prevista una durada de vuit mesos. Aquest projecte forma part del programa «Temps de Gòtic» del Departament de Cultura de la Generalitat i la Fundació "la Caixa".

TARRAGONA

**Curs sobre el Pacte Educatiu Global**

L'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós, amb la col·laboració del Secretariat diocesà per a l'ensenyament i l'escola cristiana, va organitzar, del 3 al 7 de juliol, el curs de formació permanent per a professors de l'assignatura de Religió catòlica «El Pacte Educatiu Global. Educar des de l'humanisme cristià», impartit per Rafael Muñoz Melgar, director del Secretariat.

TERRASSA

El bisbe Salvador ha presidit l'ofici de Festa Major a Terrassa

El diumenge 2 de juliol, Mons. Cristau va presidir l'ofici de Festa Major de Terrassa a la catedral i seguidament ha acompanyat l'alcalde i el consistori al Ball de plaça i a l'Ajuntament per l'actuació castellera. En l'homilia ha reflexionat sobre la fermesa de la fe i sobre la política com l'art de l'encontre i de generar projectes en comú al servei de les persones.

URGELL

Inauguració de la restauració de l'església de Sant Joan de Caselles

El vespre del 4 de juliol va tenir lloc l'acte d'inauguració de la restauració de l'església de Sant Joan de Caselles (Canillo-Principat d'Andorra), un dels exemples més coneguts i rellevants del romànic andorrà declarat bé d'interès cultural l'any 2003. La nau i el campanar van ser construïts entre finals del segle XI i principis del segle XII, els porxos que cobreixen l'entrada principal i la façana de ponent són posteriors, probablement dels segles XVI o XVII.

LLEIDA

**Reunió preparatòria per a la JMJ**

La vintena de joves de Lleida que aniran a Lisboa el proper mes d'agost per participar en la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ), van celebrar la sisena i última reunió preparatòria abans d'anar a aquesta important trobada amb el Papa. En aquesta ocasió també hi van assistir alguns pares, els formadors que els han acompanyat al llarg del curs, i el bisbe Salvador.

Tarragona

Obra de Joan Barceló II, ha estat cedida pel col·leccionista barceloní Joan-Artur Roura i Comas

La pinacoteca del Museu Diocesà incorpora la «Crucifixió»



La historiadora de l'art Mia Alsina explica les característiques de l'obra.

JOAN BORONAT
Tarragona

El filantrop i col·leccionista barceloní Joan-Artur Roura i Comas ha cedit una important obra del gòtic tardà al Museu Diocesà de Tarragona. Estracta d'un compartiment de retaule pintat a l'oli, tremp i pa d'or sobre taula. L'obra és una bella *Crucifixió* pertanyent al conegut Mestre de Castelsardo, identificat com a Joan Barceló II, pintor nadiu del territori de la demarcació de Tarragona que va rebre les influències de la pintura de Jaume Huguet, entre altres artistes.

Aquesta valuosa peça passa a completar la col·lecció del Museu Diocesà, concretament la sala de la pinacoteca gòtica coneguda com del Corpus Christi de la catedral de Tarragona, la qual està sotmesa a treballs de renovació per millorar la il·luminació i la seguretat, a més d'optimitzar la disposició del relat museístic. A l'acte de la presentació, que va tenir lloc el 28 de juny al Centre Tarraconense «El Seminari», el director del Museu, Andreu Muñoz, va posar en relleu el valor de la cessió d'aquesta important obra pictòrica «de finals del segle XV, la qual significa incorporar-hi la baula que mancava per completar la transició del gòtic tardà

cap al Renaixement».

Joan-Artur Roura va manifestar que se sentia molt satisfet de poder aportar una de les obres de la seva col·lecció «a un museu del territori pertanyent a l'autor de la pintura perquè pugui ser admirada per tots i especialment pels amants de l'art». En aquest sentit, Roura, malgrat admetre les sensacions contraposades a l'hora de cedir una obra d'aquesta importància, va adreçar unes paraules d'alè «als molts col·leccionistes del país a fer el mateix gest, en benefici de la cultura i gaudi de l'art, accessible a totes les persones», en contribució al millor coneixement de la història. Una opinió compartida per Maria Dolors Sardà, delegada diocesana per a l'Educació i la Cultura, que va agrair el gest de Roura, en nom de l'arquebisbe Joan Planellas.

Andreu Muñoz va anunciar que es preveu que la renovada pinacoteca on s'exposarà la *Crucifixió* s'inauguri a finals d'aquest mes de juliol.

La historiadora de l'art Mia Alsina va explicar que l'autor, Joan Barceló II, hauria iniciat la seva carrera artística a Barcelona i a finals del segle XV s'hauria traslladat a Sardenya, «on va trobar un lloc per desenvolupar les seves aptituds pictòriques i amarar-se de l'estil propi del territori».

Alsina defineix l'obra com «una conjunció perfecta que inclou la tradició establerta aquí i les novetats que Joan Barceló II incorpora en la seva etapa inicial a Sardenya». La taula de la *Crucifixió* formaria part d'un retaule pintat de dimensions més grans. Un dels elements més destacables d'aquesta pintura, segons la historiadora de l'art, rau en el fet que «els personatges sagrats van vestits a la manera tradicional del seu temps, mentre que la resta de personatges, que representen el poble al Calvari, vesteixen seguint la moda contemporània de finals del segle XV». El conjunt presenta perspectiva de profunditat, amb un cel blau evocador, bellesa que marca un estil i aporta la percepció teològica a l'espectador.

República Democràtica del Congo, on la terra respira



Flickr / Diego Tirira

Parc nacional de Virunga.

BÀRBARA VIRGIL

Professora a la Facultat de Teologia de Catalunya

La història del país ha estat lligada a l'explotació privada, sense cap mena de mirament, per part dels poders imperials de l'home europeu

Hi ha un país que és al centre del continent africà, extens, el segon més gran d'Àfrica, un país amb uns recursos naturals extraordinaris. Quan el papa Francesc va visitar aquestes terres a començaments de febrer d'aquest any, va dir del lloc: «País que és com un continent dins del gran continent africà, sembla com si tota la terra respirés», i en aquest sentit els congolesos creixen i protegeixen una terra en què pràcticament tots els seus quilòmetres són Patrimoni de la Humanitat. Una terra, la congolea, que malgrat el mal despietat que ha patit, no deixa de regalar dons.

El parc nacional de Virunga, el parc nacional de Kahuzi- Biega, el parc nacional de Garamba, el de Salonga i la reserva de fauna d'okapis.

Virunga, paraula suahili que significa «volcà», fa referència a aquest parc de formacions en un terreny volcànic. L'extensió del parc és de gairebé vuit mil quilòmetres quadrats amb unes altituds que varien dels set-cents als cinc mil metres. Llacs, rius, volcans extingits i d'altres en actiu. Hi viuen més de dues-centes classes de mamífers, més de catorze de les quals són primats, la zona sud del parc està formada per vuit volcans. Aquesta riquesa de la terra ha fructificat en boscos especialment rics en aliment perquè els goril·les puguin desenvolupar les seves colònies, i tot i estar en perill d'extinció, allà és on tenen el seu darrer reducte, un oasi terrenal, potser el darrer vestigi del que en alguna ocasió va ser la natura.

Són els goril·les de les muntanyes, els que les seves mirades captades per les càmeres ens interpel·len i ens qüestionen com a responsables del nostre món. També responsables d'Àfrica i del seu patrimoni. Són molt importants totes les espècies endèmiques entre amfibis, aus, mamífers, rèptils. Un paradís original a la terra, un lloc on els tresors són fràgils i preciosos, tant els que es mantenen a la superfície com els que són extrets de les entranyes de la terra: coure, cobalt, petroli i, especialment, els cobejats diamants.

Aquesta riquesa que en altres latituds suposa un motiu de desenvolupament, aquí s'ha definit com la «maledicció dels recursos». La història del país ha estat lligada a l'explotació privada, sense cap mena de mirament, per part dels poders imperials de l'home europeu, expressió de l'avarícia en el seu estat més agressiu. Si podem fer servir els aparells de telefonia mòbil és gràcies a la riquesa natural del Congo.

Acabo amb les paraules del papa Francesc: «No toqueu la República Democràtica del Congo, no toqueu l'Àfrica. Deixeu d'asfixiar-la, perquè l'Àfrica no és una mina per explotar ni una terra per saquejar.»

La República Democràtica del Congo és on la terra respira i és on hauríem de tenir posat el nostre alè i esperança, des d'aquí on som, a l'altra banda de la línia blava.

Com fer de la necessitat una virtut

La resiliència és una fortalesa del caràcter que mereix la pena conrear, una virtut pràctica que permet el desenvolupament de les virtuts intel·lectuals, morals i cíviques



CINTIA CARREIRA ZAFRA
Directora del Departament
d'Educació i Humanitats de la
Universitat Abat Oliba CEU



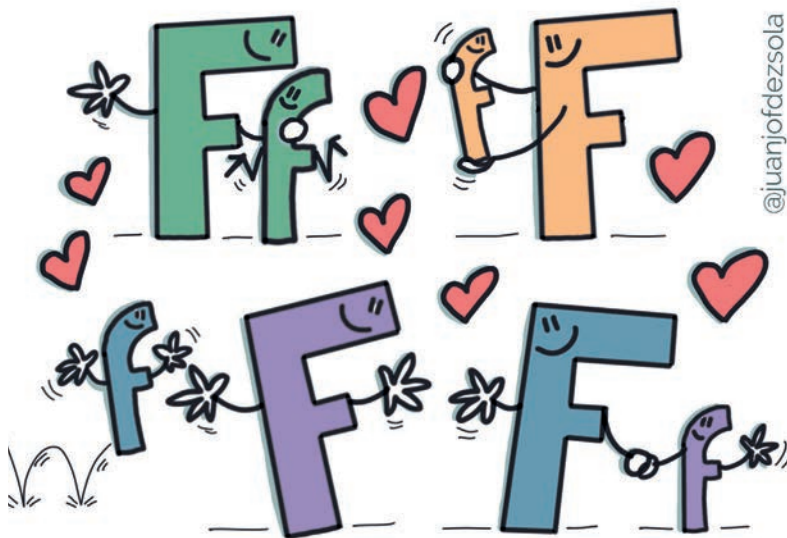
Que la resiliència està de moda és evident des de fa ja uns anys. Societats resilents i mitjans de vida resilents són algunes de les expressions a les quals es refereixen diferents organismes internacionals dedicats a protegir els drets de les persones per emfatitzar la urgència amb la qual cal fomentar-la a tots els nivells. Però què és la resiliència? Es podria definir com la capacitat d'afrontar amb èxit unes condicions de vida adverses i créixer a través d'elles. És vital comprendre que el que marca la diferència entre resiliència i resistència és el procés pel qual un aprèn de la dificultat i resorgeix de les cendres com si fos un fènix, una versió millorada pel que fa a la persona que era abans de tal o tal altre repte.

Segons diferents estudiosos d'aquest camp, i tal com se'n fa ressò el grup de recerca «Família, Educació i Escola Inclusiva» (TRIVIUM) de la Universitat Abat Oliba CEU, la persona resilient és aquella amb competències socials, capacitats per resoldre problemes, certa autonomia i un sentit del futur amb una orientació i objectius. Observem llavors que la resiliència és, també, una fortalesa del caràcter que mereix la pena conrear, una virtut pràctica que permet el desenvolupament de les virtuts intel·lectuals, morals i

cíviques, juntament amb altres virtuts performatives com són la motivació o la perseverança.

Als anys seixanta, la filòsofa i teòloga Elizabeth Anscombe va reprendre les reflexions entorn de l'educació del caràcter, suggerint si la filosofia moderna veritablement permetia les persones comprendre les arrels del raonament ètic i actuar en consonància. Ella va aconseguir revifar la consciència popular sobre la capacitat de l'educació del caràcter considerant-la una de les tècniques de desenvolupament moral més completes en tant que integra facetes múltiples: raonament, sentiments, emocions i actitud. Des d'una perspectiva aristotèlica de l'educació del caràcter, el *contingut* d'un bon caràcter és la virtut i, per aquest motiu, es considera que les persones felices són aquelles virtuoses. Conseqüentment, resulta raonable afirmar que potenciar i exercitar la resiliència avui, a més d'un repte, és una responsabilitat que tenim amb els joves. Ser resilents els permetrà enfrontar-se a dificultats i patiments amb una fortalesa renovada, amb uns cors de carn (Ez 36,26) que, lluny de ser fràgils davant la postmodernitat, podran lluitar des de la convicció que, a cada batalla, hi ha un aprenentatge i un camí per apropar-se més a Ell.

La Jornada Mundial dels Avis i la Gent Gran i la de la Joventut, unides en el temps



DOLORS PARELLADA I XAVIER PADILLA

Directors del Secretariat de Pastoral Familiar de Barcelona



Les visites dels joves a la gent gran, amb motiu de la Jornada, són l'inici d'una nova manera de viure

Aquest any, la III Jornada Mundial dels Avis i la Gent Gran, que se celebra el 23 de juliol, es converteix en l'avantsala de la Jornada Mundial del Joves que tindrà lloc del 1 al 6 d'agost. Es tracta d'una felicitat coincidència que ajuda a entendre l'aliança entre generacions proposada pel Sant Pare, com a important línia pastoral de futur, amb la institució d'aquesta Jornada, ara fa 3 anys, en el transcurs de l'Any Família *Amoris laetitia*.

El missatge enviat pel Sant Pare als joves que parteixen cap a la JMJ i als nostres majors, inspirat en l'encontre entre una jove, Maria, i una anciana, la seva cosina Isabel, totes dues portadores de vida, ha estat convergent: «A vosaltres, joves, que us esteu preparant per anar a Lisboa o que viureu la JMJ en els vostres llocs d'origen, us vull dir: abans de posar-vos en camí aneu a trobar els vostres avis, feu una visita a un ancià que estigui sol», «A vosaltres, ancians, us demano que acompanyeu amb l'oració els joves que van a celebrar la JMJ».

Quan Maria visita Isabel, no només fa un gest de bondat, sinó que inaugura l'evangeli. La seva salutació —embarassada de Jesús— provoca alegria i fe en el cor d'Isabel i també de Joan, que salta dins el seu ventre. Igualment, les visites dels joves a la gent gran, amb motiu de la Jornada, són l'inici d'una nova manera de viure. Una manera que reconeix el valor i la dignitat de cada persona, que

crea vincles de solidaritat i esperança, que dona testimoni de la joia portada per Crist. Així ho va constatar Maria que, acte seguit, va exclamar: «La misericòrdia del Senyor s'estén de generació en generació» (Lc 1,50). Per això, aquest verset ha estat el lema triat pel Sant Pare per a aquesta Jornada.

A *Fratelli tutti*, el papa Francesc ens parla d'un món fragmentat i somia que els cristians som capaços de recompondre la família humana com a unitat. Una de les fractures més importants és la que es produeix entre les diferents generacions. El pes d'aquesta fractura recau sobretot en la gent gran —frequentment descartats i obligats a viure en solitud— però també els joves tenen molt a perdre en aquest escenari. Així ho explica el Sant Pare: «Sovint, a les nostres societats ens hem fet a la idea que "cadascú mira per si mateix". Però això mata! L'Evangeli ens exhorta a compartir el que som i el que tenim: només així podem ser feliços.» Els joves veuen en els grans la història de la qual provenen i els grans veuen confirmada en els joves una vida amb futur.

Segons dades d'Eurostat del 2018, a la Unió Europea (UE) hi ha 27,2 milions de persones de més de 65 anys que viuen soles. Això representa el 32,1% de la població major de 65 anys, un percentatge que va augmentant. Viure sol té conseqüències negatives per a la gent gran: aïllament social, solitud, depressió i la mala salut. La solitud és dolenta. La Bíblia ensenya que no és bo que l'home estigui sol. La proposta pastoral de visitar la gent gran sola s'ha de llegir a la llum d'aquestes consideracions. És l'elecció d'oposar-se a l'individualisme tan estès i comprometre's amb l'anomenada revolució de la tendresa proposada pel papa Francesc.

El fet que els ancians puguin obtenir la indulgència plenària participant aquest dia en la missa, i també tots aquells que realitzen un acte de misericòrdia visitant una persona gran, dona a aquests dos senzills gestos la seva pròpia dimensió: l'espiritual. No es tracta només de fer bones obres, sinó de viure la conversió pastoral d'una Església en sortida a la qual ens crida el Papa. No són activitats d'una ONG pietosa, sinó de l'Església que descobreix en el rostre dels pobres Jesús.

«Treballarem
en comú
i ho farem
amb alegria»

Sergi Gordo, bisbe electe de Tortosa



El bisbe Sergi Gordo, el dijous 13 de juliol, quan es va fer públic el nomenament.

«M'agradaria fer una escolta atenta de la diòcesi estant amatent a tothom perquè puguem fruitir d'una visió conjunta i poder compartir amb tots els goigs i esperances, les tristesses i angoixes de l'Església tortosina»

El Papa va nomenar el dijous 13 de juliol Sergi Gordo nou bisbe de Tortosa, diòcesi que estava vacant des del desembre passat, quan el seu anterior titular, Enrique Benavent, va iniciar el seu ministeri com a arquebisbe de València. Sergi Gordo, de 56 anys, és bisbe auxiliar de Barcelona des del 9 de setembre de 2017, dia en què va rebre l'ordenació episcopal al costat del difunt Antoni Vadell.

Nascut a Barcelona el 23 de març de 1967, va ser ordenat sacerdot el juny de 1992, i va ser secretari general i canceller de l'arquebisbat de Barcelona entre els anys 2004 i 2017. És llicenciat en Teologia i en Filosofia, i ha rebut formació per al doctorat en Filosofia, amb estudis a Alemanya entre el 2001 i el 2004. Des de l'abril del 2021, Sergi Gordo és secretari general de la Tarraconense. També és el bisbe responsable a nivell de Catalunya de Pastoral Obrera i d'Apostolat Seglar. A més, forma part de la Comissió per als Laics, la Família i la Vida de la Conferència Episcopal Espanyola, dins la qual és el responsable del Fòrum de Laics.

La missa amb l'inici del ministeri episcopal de Sergi Gordo se celebrarà el dissabte 9 de setembre a les onze del matí a la catedral de Tortosa.

Dijous 13 de juliol, vam conèixer la decisió del papa Francesc de no-

menar-lo bisbe de Tortosa. Com va rebre la notícia? Quina va ser la seva reacció?

Va ser una gran sorpresa per a mi rebre la notícia per boca del nunci apostòlic a Espanya amb una trucada per confirmar-me que el Sant Pare havia decidit designar-me bisbe de Tortosa. He de dir que a la reacció de sorpresa d'una notícia tan inesperada vaig recórrer primer a una petita pregària demanant ajuda al Senyor per aquesta nova assignació i perquè em fes digne de ser un bon bisbe que caminés amb l'Església de Déu a Tortosa. Un cop recuperat vaig afrontar amb una gran il·lusió aquesta tria del Senyor i, tot donant-ne gràcies a Ell i al Sant Pare per fer-ho possible, el meu cor va saltar d'alegria per anar a una diòcesi d'arrels cristianes tan antigues, tantes diferències positives, tan bona gent i tan bona comunitat que podria formar amb el presbiteri, els diaques, els religiosos i les religioses, i laics i laiques. Vaig pensar en els joves, en les famílies, en els homes i dones de mar i de terra que fan la seva tasca silenciosa cada dia, i vaig recordar amb gratitud l'advocació de la Mare de Déu de la Cinta perquè sota la seva empara pugui fer que caminem amb alegria a la diòcesi de Tortosa, tot essent un bon pastor per a ells i amb ells.



El cardenal Omella amb els seus auxiliars: David Abadías, Sergi Gordo i Javier Vilanova.

El seu lema episcopal, *Servite Domino in lætitia* («Serviu el Senyor amb alegria»), ens remet a la joia de l'Evangelí. Com vol portar a terme l'exercici del seu ministeri a la diòcesi de Tortosa?

En primer lloc, m'agradaria fer una escolta atenta de la diòcesi estant amatent a tothom perquè puguem fruit d'una visió conjunta i poder compartir amb tots els goigs i esperances, les tristeses i angoixes de l'Església tortosina. Però també desitjo que el meu missatge inicial sigui un encoratjament a tots, creients o no, per tal de caminar junts com a deixebles de Crist. És per a mi tot un programa d'acció perquè de l'alegria del cor em brolla l'estimació, el respecte, la fe i l'esperança que ens cal compartir amb tots els membres d'aquesta Església des d'ara ja tan estimada.

276 mil habitants, 141 parròquies, 7 arxiprestats... Una diòcesi amb una complexitat territorial afegida. Quin missatge inicial vol traslladar a l'Església que peregrina a Tortosa?

El meu missatge no és pas meu, sinó que vull que sigui el del Senyor. A l'Evangelí de la missa del dia del meu nomenament Jesús ens diu: «Aneu i prediqueu, anunciant que el Regne de Déu és a prop» (Mt 10,7).

Units amb les nostres diferències treballarem en comú tot allò que ens uneix i ho farem amb alegria. Tot això ho posem als peus del Senyor amb l'ajuda de la Mare de Déu de la Cinta. No hi ha un missatge que pugui transmetre un bisbe acabat d'arribar que no sigui el de treballar pel bé del Regne acollint tothom, servint tothom, respectant tothom, per fer possible ja aquí el Regne.

Els bisbes de Tortosa tenen el privilegi d'usar solideu vermell, cardenalí, concedit pel papa Adrià VI, que va ser bisbe d'aquesta diòcesi (1516-1522). La història de la diòcesi tortosina dins la província eclesiàstica de Tarragona és molt rellevant. Com veu la realitat diocesana de Tortosa? Quines peculiaritats planteja?

Sí, Adrià d'Utrecht, que fou elegit papa sota el nom d'Adrià VI, va ser bisbe de Tortosa i va concedir als bisbes que el succeïssin a la seu tortosina el privilegi de portar el solideu vermell propi dels cardenals, sempre i en tot lloc excepte a la ciutat de Roma. Cal entendre que aquest privilegi és per a la diòcesi i que, per tant, no és un privilegi portar-lo, sinó un deure diocesà. Però això és un petit detall.

És evident que Tortosa té tres grans singularitats. La primera és el

territori mateix, configurat entre la província de Tarragona, la província de Castelló i els llinars amb Lleida, Saragossa i Terol. Això fa que aquesta diòcesi tingui una diversitat de gent i de formes de viure que de per si ja són una gran riquesa i que ens ha de fer viure la vida de la fe des d'una perspectiva oberta i generosa.

Crec que el segon element és la disponibilitat del grup de preveres, diaques, membres de la vida consagrada, i tants laics i laiques compromesos que, des de fa segles, mantenen la torxa de la fe en aquestes terres i que avui, des del seu esforç, la seva entrega i il·lusió, fan possible una Església viva.

La tercera peculiaritat és que em trobaré amb uns diocesans que, des del mar a la muntanya, del nord al sud, comporten una diversitat d'ambients, de formes de treballar i fins i tot d'entendre la festa i la vida, tots, però, aixoplugats sota la mateixa Església que és mare per a tots.

La resta de particularitats les aniré coneixent a mesura que el meu contacte amb la diòcesi sigui més directe, viu i obert.

Pertany a la parròquia de Sant Miquel Arcàngel, de Cornellà de Llobregat, on té el domicili familiar. Ha estat bisbe auxiliar de Bar-

celona durant els últims sis anys. També n'ha estat el secretari general i canceller. De fet, el seu ministeri sacerdotal i episcopal sempre l'ha desenvolupat en aquesta arxidiòcesi. Aquest bagatge en una diòcesi urbana com pot ajudar-lo en la pastoral de la diòcesi de la de Tortosa?

Desitjaria que l'experiència viscuda tots aquests anys a l'arxidiòcesi barcelonina m'ajudi en el desenvolupament pastoral, ara a Tortosa.

Reconec que en aquests sis anys de bisbe el meu contacte pastoral amb l'Església tortosina ha estat petit i sempre des del treball interdiocesà que fem des dels organismes de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET).

En aquest sentit, sempre recorde que em va marcar molt l'Aplec de l'Esperit, aquella gran trobada de joves que va tenir lloc a Tortosa durant la Pentecosta del 2018.

D'altra banda, com a bisbe acompanyant durant uns anys del Secretariat Interdiocesà de Joventut (SIJ) i ara com a bisbe acompanyant de la Comissió Interdiocesana d'Apostolat Seglar (CIAS), he gaudit del bon treball pastoral que tant amb joves com amb adults es fa en aquesta diòcesi. Amb mirada de fe, en dono gràcies a Déu.

A l'arxidiòcesi de Barcelona i en el desenvolupament de les seves responsabilitats ha coincidit amb tres cardenals: Ricard Maria Carles, Lluís Martínez Sistach i Joan Josep Omella. Els dos primers van ser bisbes de Tortosa i el cardenal Omella manté un fort lligam amb les terres de l'Ebre, perquè va néixer a Queretes, a escassos quilòmetres. A banda d'aquesta coincidència, com han ajudat a configurar en vostè el bisbe que avui coneixem?

Ha estat per a mi un goig poder compartir diferents etapes i responsabilitats amb tres cardenals directes i també cal dir-ho amb els meus companys bisbes auxiliars. Els primers m'han aportat coneixement, destresa i abnegació en el treball pastoral. Tots tres han sabut donar-me a cada etapa aquells consells i aquelles responsabilitats que han marcat la meua manera de ser i de fer. I també en aquesta darrera etapa els meus germans bisbes au-

xiliars han estat els meus companys de camí tot posant el nostre treball, les nostres inquietuds, la nostra pregària, en comú. I això ha donat un tarannà de vida comunitària per entendre millor que també l'Església som una comunitat de comunitats.

Quin missatge essencial vol donar als diocesans i diocesanes de Barcelona, dels quals ha estat al seu servei fins a avui?

És molt important per a mi donar gràcies a tots els fidels de l'arxidiòcesi de Barcelona, a totes les fundacions, associacions i moviments als quals he tingut el goig de servir o han confiat en mi, als qui des de la seva amistat m'han donat suport en tot moment, i sempre pendents d'una solució, una gestió, un encàrrec. Sobretot, m'ha marcat durant gairebé vint anys el testimoni fidel i competent de totes les persones que treballen a la cúria arxidiocesana, delegats i directores de secretariats, i especialment el bon equip dels treballadors de la Secretaria General. A tots ells, el meu agraïment per tant de bé rebut i a tots ells els duc en el meu cor i ara els portaré davant la Mare de Déu de la Cinta.

Vostè és secretari general de la Conferència Episcopal Tarraconense, a més de ser bisbe acompanyant del Fòrum de Laics a la Conferència Episcopal Espanyola. Com aconsegueix compaginar les diferents responsabilitats sense perdre l'alegria?

Uf... faig el que puc... Són tants fronts i tan diversos! Sort que el Senyor sempre ajuda. Les moltes responsabilitats que m'han estat confiades les he volgut viure com un servei amb goig al Senyor i a l'Església. Amb els meus germans bisbes, Javier i David, a banda de compartir pregària i missió, compartim també records, entre els quals una expressió que sovint ens deia l'enyorat bisbe Toni, al cel sigui: que en la missió mai no hem de ser franc tiradors. Ell també advertia que no podem ser «llaneros solitarios». És a dir, per moltes responsabilitats que se'ns encomanin, mai no hem d'oblidar que les hem de viure des de la missió compartida, «caminant junts», ens diria el papa Francesc, sinodalment. I això, de retruc, facilita la feina entre tots i també, quan cal, un merescut des-cans per a tots.

«La diòcesi de Tortosa té una diversitat de gent i de formes de viure que de per si ja són una gran riquesa i que ens ha de fer viure la vida de la fe des d'una perspectiva oberta i generosa»

«És molt important donar gràcies a tots els fidels de l'arxidiòcesi de Barcelona, a totes les fundacions, associacions i moviments, als qui des de la seva amistat m'han donat suport en tot moment»

«Per moltes responsabilitats que se'ns encomanin, mai no hem d'oblidar que les hem de viure des de la missió compartida, caminant junts ens diria el papa Francesc, sinodalment»

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat



Beneïda vellesa

Benvolgudes i benvolguts, cada any, en les dates properes al 26 de juliol, festivitat de Sant Joaquim i Santa Anna, pares de la Benaurada Verge Maria, l'Església Universal recorda amb una especialíssima tendresa la gent gran, la gent que ens ha precedit en la vida i que ens ha donat la vida. Són els nostres avis, la gent que, generació rere generació, ha perllongat la vida i la Creació de Déu. Aquest any, en el seu missatge per a aquest dia, el papa Francesc fa una bonica comparança per l'escaïença de la celebració de la Jornada Mundial dels Avis i les Persones Grans amb la Jornada Mundial de la Joventut de Lisboa. El Papa ens demana que reflexionem personalment sobre els vincles que hi ha —i els que hi hauria d'haver— entre avis i joves, i ho fa des de la contemplació del passatge evangèlic de l'encontre entre Maria i Elisabet, en el qual, a través de «la seva abraçada», la misericòrdia de Déu irromp en la història humana. Continua el Papa dient que «l'amistat amb una persona gran ajuda el jove a no reduir la vida al present i a recordar que no tot depèn de les seves capacitats». «Per als més grans, en canvi, la presència d'un jove els dona l'esperança que tot el que han viscut no es perdrà i que els seus somnis es poden realitzar.» I és cert, no podem permetre'ns de perdre el llegat dels nostres avis, perquè el món, la vida i la Creació és on és gràcies a l'esforç vivencial de qui ens ha anat al davant en això de viure.

«No m'abandonis al temps de la vellesa», canta, suplicant Déu, i emparant-se en el Senyor el Salm 71. I aquest mateix clam és el que hem d'escoltar

a l'hora de preservar la dignitat de la gent gran, i encara diria, de la gent que tot acumulant anys acumula també necessitats, dependències i petició d'auxili. Les lleis no podran mai donar tendresa a la gent gran, com tampoc a les persones malaltes, el cor de l'ésser humà sí que ho podrà fer. De fet, el cor és el niu de la tendresa que reclamen i mereixen la gent gran.

Davant d'aquesta necessitat caldrà, com diu el Papa, «passar de la imaginació a la realització d'un gest concret per abraçar els avis i la gent gran». «No els deixem sols, la seva presència en les famílies i en les comunitats és valuosa, ens dona la consciència de compartir la mateixa herència i de formar part d'un poble on es conserven les arrels. Sí, són els ancians, els qui ens transmeten la pertinença al poble sant de Déu. Tant l'Església com la societat els necessita.» A vegades no demanen tant un reconeixement escrit com una atenció personal. No els neguem la nostra amistat, el nostre amor o la nostra companyia. Ells ens han transmès la fe, ells ens han explicat, amb la seva vida, quin és l'Amor que ve de Déu. Honorem-los, no ens privem de la seva companyia i no els privem a ells de la nostra presència al seu costat; no permetem que siguin descartats!

Nosaltres hem de ser portaveus i executors del compromís de l'Església amb la gent gran i amb tots els nostres avantpassats als qui tant devem. Els devem la fe, ja ho he dit abans, però els devem també l'estimació, l'acompanyament, la humanitat i l'aprenentatge dels valors que ens fan més humans, precisament perquè ens acosten a Déu a través de Jesús.

Ben vostre.

FRANCESC CONESA FERRER
Bisbe de Solsona



Cada cristià és enviat

Benvolguts diocesans,

Cada cristià participa de la missió que el Pare va confiar a Crist i que Crist va posar a les mans de l'Església. Per això, tot cristià ha d'assumir personalment el repte de la missió. És una tasca que no es pot delegar.

És important comprendre que la missió no és una conseqüència de l'ésser cristià, sinó que no es pot ésser cristià sense ser enviat. Com Crist, també el cristià ha vingut al món per anunciar la bona nova. El baptisme i la confirmació han configurat estretament la nostra vida al Crist per continuar anunciant el seu Evangeli. En aquests sacraments hem rebut el do de l'Esperit Sant, que ens dona força per proclamar Crist. Amb raó, el papa Francesc insisteix que «tots som deixebles missioners»: «a tots els batejats, des del primer fins al darrer, actua la força santificadora de l'Esperit que impulsa a evangelitzar» (EG 119). I afegeix que cada batejat s'ha de sentir responsable de l'evangelització i no ha de postergar el seu compromís.

Entenc que en aquest tema tenim un gran repte, perquè lamentablement, són pocs els cristians que se senten veritablement responsables de la missió. La majoria de cristians pensa que la missió és una cosa que duu a terme un grup selecte de per-

sones en llocs remots; no pensen que sigui una cosa que els afecti a ells. Molts fidels cristians adopten una actitud passiva, potser perquè els sacerdots els hem ensenyat a escoltar i obeir. Per a ells la missió és cosa dels bisbes i dels seus rectors, però no s'hi senten realment implicats. Necessitem cristians conscients del que vol dir ser batejat. Crec que aquest és, en part, el sentit del Sínode sobre la sinodalitat que estem vivint. A partir de la comunió, que és l'essència de l'Església, fa una crida a tots —i molt especialment als laics— per augmentar la participació a la vida de l'Església i a la seva missió.

Tanmateix, «els obrers són pocs» (Lc 10,2). La feina és molta, però hi ha pocs obrers disposats a ser enviats. Pot passar el que denunciava Madeleine Debrêl (1904-1964): «Les comunitats humanes esperaven els seus apòstols; aquests apòstols érem nosaltres; i nosaltres hem confiat en altres.» Excés de clericalisme, por del compromís, temor al que opinin de nosaltres... el cert és que avui és urgent que cada cristià prengui consciència de la seva responsabilitat a l'anunci de l'Evangeli.

(De la conferència «De l'enviament de Crist a l'enviament del cristià» pronunciada a Solsona, 12 de juny de 2023)

COMENTARI DE LA PARAULA

El Regne ve, confiem-hi



GLÒRIA MONÉS

Continuem en el discurs de les paràboles del capítol 13 de Mateu. Avui el nucli del missatge és la certesa de la vinguda del Regne de Déu. La paràbola del blat i el jull reflecteix el costum de Jesús de conviure amb els pecadors i la seva pretensió de formar una comunitat de seguidors de tota mena, no només compta amb els que la lògica dels homes considera com a perfectes, millors, amb seny... *El Pare del cel fa sortir el sol sobre bons i dolents, fa ploure sobre justos i injustos. La sala del banquet s'omplí de convidats bons i dolents.* La separació entre allò que és bo i allò que és dolent no es fa en aquest món, sinó en el judici final. La tria ja es farà, però no ens toca a nosaltres fer-la. La comunitat cristiana viu quan el mal encara és present en el món, però no atura el Regne que també hi és present.

Les paràboles del gra de mostassa i del llevat ratifiquen que el Regne es troba enmig de la comunitat: és un Regne petit, insignificant, imperceptible i amagat. El gra de mostassa és una llavor molt petita que gairebé no es veu, però que es converteix en un arbre. També el llevat presenta el Regne com una cosa que no es veu i que està amagada, però que segur que hi és perquè la pasta fermenti. En aquestes dues paràboles el contrast entre un inici insignificant (una llavor molt petita, una mica de llevat) i un final

esplendorós (un arbre i la massa fermentada) és sorprenent. És un contrast que ens porta a transcendir les paraules i veure que Jesús no dubta ni un sol instant de la certesa que el Regne de Déu arriba. Tanmateix, la realitat que envolta Jesús i els seus deixebles no ajuden gaire a creure que sigui així: Jesús és d'origen humil, els deixebles, poc instruits, no acaben d'entendre Jesús, una societat amb pecadors, malalts i opressors. Jesús, però, amb aquestes paràboles vol transmetre el seu convenciment que malgrat uns inicis molt pobres que no permeten ser optimistes, el Regne de Déu és en el nostre món de manera imperceptible, per a tothom, bons i dolents, tots i totes hi som cridats, podem respondre sí i fer la voluntat del Pare.

Que l'Esperit ens acompanyi i guii per ser justos, malgrat les nostres febleses, els nostres judicis i prejudicis, les dificultats que se'ns presenten o la presència del mal en el nostre món. Que ens ajudi a perseverar, a confiar com Jesús i a tenir orelles per respondre la seva crida malgrat els dubtes. Al final del camí hi ha l'arbre on *tots els ocells hi van per ajocar-se a les seves branques i tota la pasta fermenta.*

JAUME BALATEU
Bibliista

CONSULTORI BÍBLIC

AGUSTÍ BORRELL
Carmelita i bibliista

Els evangelis, són biografies de Jesús?

Els evangelis del Nou Testament parlen de Jesús, les seves accions i el seu ensenyament, i es fixen especialment en els fets relacionats amb el final de la seva vida. El llenguatge narratiu d'aquests escrits fa que sovint se'ls relacioni amb el gènere literari de les biografies. Una biografia, tal com l'entendem actualment, és la història més o menys completa de la vida d'una persona, i cerca d'oferir informació àmplia i acurada sobre els seus orígens, la seva manera de ser, els fets més rellevants que va protagonitzar, les relacions amb altres persones, etc. Si mirem els evangelis amb atenció, comprovem que hi falten molts dels elements que serien característics d'una biografia. Tots quatre passen per alt la major part dels anys de la vida de Jesús i es limiten als últims mesos. Marc i Joan ni tan sols no diuen res del seu naixement.

L'interès dels evangelis no és biogràfic, sinó que volen fer conèixer el sentit de la vida, la mort i la resurrecció de Jesús, així com el contingut fonamental de la seva predicació i l'impacte que va tenir en els qui el van conèixer. Més que el detall de les seves accions, els evangelis volen mostrar el significat que tenien. No busquen augmentar els coneixements dels lectors sobre la vida de Jesús, sinó ajudar a creure en ell. Si els llegim simplement com a biografies, perdem bona part de la seva riquesa. Això no significa que els evangelis no tinguin un fonament històric, ben al contrari, són interpretacions de fets reals, explicacions creients de dades històriques. La realitat humana de Jesús és una dada fonamental de la fe cristiana, que proclama l'encarnació del Fill de Déu com un fet indiscutible.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XVI de durant l'any

Lectura primera

Sv 12,13.16-19

Doneu l'ocasió de penedir-se dels pecats

Lectura del llibre de la Saviesa

Fora de vós, que vetlleu sobre tothom, no hi ha cap déu a qui hàgiu de convèncer que la vostra sentència és justa. La vostra força és font de justícia, i el mateix domini que teniu sobre tothom fa que tracteu amb tota consideració. Demostreu només la vostra força si algú no creu que ho podeu tot, o bé quan humilieu aquells que, sabent que sou fort, es mostren arrogants. Vós, que disposeu de la força, sou moderat en les sentències i ens governeu amb tota consideració: el poder, si volguéssiu, sempre el teniu a mà. Obrant així, heu ensenyat al vostre poble que els justos han de ser humans amb tothom, i heu omplert d'esperança els vostres fills, en veure que doneu l'ocasió de penedir-se dels pecats.

Salm responsorial

85

Vós, Senyor, sou indulgent i bo, ric en l'amor per a tothom que us invoca.
Senyor, escolteu la meva pregària, escolteu la meva súplica. **R.**

R. Senyor, vós sou indulgent i bo.

Tots els pobles que heu creat vindran a fer-vos homenatge i glorificaran el vostre nom.
Diran: «Sou gran, Senyor, són prodigioses les vostres obres, vós sou l'únic Déu.» **R.**

Vós, Senyor, Déu compassiu i benigne,
lent per al càstig, fidel en l'amor,
mireu-me, apiadeu-vos de mi. **R.**

Lectura segona

Rm 8,26-27

L'Esperit intercedeix per nosaltres amb gemecs que no es poden expressar

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, és l'Esperit mateix el qui, per ajudar la nostra feblesa, intercedeix amb gemecs que no es poden expressar. Perquè nosaltres no sabem què hem de demanar per pregar com cal, però és ell, l'Esperit, qui es posa en lloc nostre. I ni que els seus gemecs no es puguin expressar, el qui penetra l'interior dels cors sap prou bé quin és el deler de l'Esperit; ell intercedeix a favor del poble sant tal com Déu ho vol.

Al·leluia

*Us enaltim, Pare, Senyor del cel i de la terra,
perquè heu revelat als senzills els misteris del Regne.*

Evangelí

Mt 13,24-30

Deixeu que creixin junts fins a la sega

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquells temps, Jesús proposà

a la gent aquesta altra paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb un home que havia sembrat bona llavor al seu camp, però a la nit, mentre tothom dormia, vingué el seu enemic, sembrà jull enmig del blat i se n'anà. Quan el sembrat hagué crescut i s'espigà, aparegué també el jull. Els mossos anaren a trobar l'amo i li digueren: "No era bona, la llavor que va sembrar al vostre camp?

Com és, doncs, que hi ha jull?" Ell els respongué: "Això ho ha fet algú que em vol mal." Els mossos li digueren: "Voleu que anem a collir-lo?" Ell els diu: "No ho feu pas: si collíeu el jull, potser arrencaríeu també el blat. Deixeu que creixin junts fins a l'hora de la sega i llavors diré als segadors: 'colliu primer el jull i feu-ne feixos per cremar-lo; després colliu el blat i porteu-lo al meu graner.'»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)
TEMPS DE DURANT L'ANY
(SALTERI: SETMANA 4)

Juliol

23. DIUMENGE

XVI de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 12,13.16-19 / Salm 85 / Romans 8,26-27 / Mateu 13,24-43
SANTORAL: Bernat d'Alzira, Brígida, patrona d'Europa; Maria i Gràcia, mr.; Cunegunda, rel.

24. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 14,5-18 / Salm Èxode 15,1-2.3-4.5-6 / Mateu 12,38-42. O bé: **Sant Xarbel Makluf**, prev. (ML), Blanc
SANTORAL: Borís, mr.; Cristina, vg. i mr.; beates Pilar, Maria-Àngels i Teresa, rel. i mr.; Víctor, mr.

25. DIMARTS

Sant Jaume, apòstol (S), Vermell. Lectures: Fets 4,33;5,12.27-33;12,1b-2 / Salm 66 / 2Corintis 4,7-15 / Mateu 20,20-28
SANTORAL: Valentina, vg. i mr.

26. DIMECRES

Sants Joaquim i Anna, pares de la Benaurada Verge Maria (MO), Blanc. Lectures: Èxode 16,1-5.9-15

/ Salm 77 / Mateu 13,1-9

SANTORAL: beat Titus Brandsma, prev. i mr.

27. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 19,1-11.16-20b / Salm Daniel 3,52.53.54.55.56 / Mateu 13,10-17.
A Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: **Sant Cugat, mr.** (MO), Vermell
SANTORAL: Aureli, mr.; Celestí I, p.; Juliana i Semproniana, vg. i mr.; Pantaleó, mr.

28. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 20,1-17 / Salm 18 / Mateu 13,18-23
SANTORAL: Caterina Thomàs, rel.; Nazari i Cels, mr.; beat Urbà II, p.; Ursus, ab.; Víctor I, p. i mr.

29. DISSABTE

Sants Marta, Maria i Llätzer (MO), Blanc. Lectures: 1 Joan 4,7-1 / Salm 33 / Joan 11,19-27
SANTORAL: Adam; Fèlix III, p.; Olaf, rei.

El Sant 23 DE JULIOL

Santa Brígida

Santa Brígida de Suècia, coneguda com la patrona d'Europa, la van fer casar quan només tenia 13 anys amb Ulf Gudmarsson. Durant la seva joventut, Brígida va estar al servei de la Cort del rei de Suècia, Magnus Eriksson, fins que el 1344, el seu marit es va posar greument malalt. Tot i els intents de Brígida per ajudar Ulf portant-lo al monestir d'Alvastra, finalment aquest va morir i va ser enterrat allí mateix. Des d'aquell moment, Brígida es va quedar a viure en una petita casa prop de l'abadia, on passava hores pregant al costat de la tomba d'Ulf. Quan va arribar a l'edat de 41 anys, a l'abadia li van encomanar que fundés un nou orde, l'Orde del Santíssim Salvador, dedicat a les dones. El rei Magnus Eriksson fins i tot va donar un petit palau i moltes terres al nou monestir, però tan bon punt va començar a organitzar l'obra, Crist es va aparèixer a Brígida i li va demanar que anés a Roma. Brígida va abandonar Suècia a finals del 1349 per no tornar-hi mai més. Durant la resta de la seva vida va tenir visions sobre la reforma de l'Església, va transmetre missatges a reis i papes, orientant-los a treballar per l'Església. Cal assenyalar que mai va escriure en primera persona. Sempre deia que portava un missatge del Senyor. Va morir lluny de casa el juliol del 1373, i va ser canonitzada el 1391. Va ser la primera dona que va fundar un orde religiós, que es va estendre ràpidament per Europa, des d'Escandinàvia fins a Itàlia.



El Salm responsorial en l'Eucaristia

CONSOL MUÑOZ
Franciscana missionera



Dediquem unes paraules al Salm responsorial en l'Eucaristia, sobretot per aclarir una mica les possibles respostes que l'assemblea donem al dit salm.

La Instrucció General del Missal Romà ens diu sobre ell: «Després de la primera lectura, segueix el Salm responsorial, que és part integral de la Litúrgia de la Paraula i en ell mateix té gran importància litúrgica i pastoral, ja que afavoreix la meditació de la Paraula de Déu. El Salm responsorial ha de correspondre a cadascuna de les lectures i es pren habitualment del leccionari.

»Convé que el Salm responsorial sigui cantat, si més no la resposta que pertany al poble. Així doncs, el salmista o el cantor del salm, des de l'ambó o des d'un altre lloc apropiat, proclama les estrofes del salm, mentre que tota l'assemblea resta asseguda, escolta i, més encara, participa normalment a través de la resposta, llevat que el salm es proclami de manera directa, és a dir, sense resposta. Si el salm no pot cantar-se, es proclama de manera més apta per facilitar la meditació de la Paraula de Déu» (n. 61).

Cal diferenciar bé totes dues parts que es resen o es canten. Una part la proclama el salmista, com hem vist anteriorment, i l'altra la respon l'assemblea. Si el salm és resat, proposem que

la resposta sigui «curta», per tal que es recordi el que cal respondre, sobretot i s'observa els que formen l'assemblea.

Per això, qui efectua la lectura resada, del salm responsorial, si veu que la resposta al salm és molt llarga i serà difícil retenir-la per respondre-la, proposem que pugui dividir-se la resposta (quan hi hagi opció per fer-ho), i ajudar així a retenir-la als qui l'han de fer, perquè, de vegades, quan el salmista percep que no se sap respondre adequadament, cau en la temptació de dir-la ell mateix, amb la qual cosa es crea una sensació que la mateixa persona ha de fer-ho tot, i el que és correcte no és això, ja que l'assemblea també ha d'intervenir en la part que li correspon.

A tall d'exemple, proposem que quan la resposta a les estrofes del salm consti de dues parts, es pugui dir solament la primera:

El Senyor és compassiu i benigne,
/ lent per al càstig, ric en l'amor.

La meva boca s'omplia de lloances,
/ cantava la teva glòria tot el dia.

Justos, aclameu el Senyor;
bé de lloar-lo, homes rectes.

Tot ha d'ajudar que la part de la celebració de la Paraula (com tota l'Eucaristia) sigui proclamada i viscuda amb el fervor més gran possible.

Rememorant l'intrèpid caputxí Joaquim M. de Llavaneres



REDACCIÓ

A l'esplèndid marc que ofereix l'església parroquial de Sant Andreu de Llavaneres, amb el seu magnífic retaule renaixentista, va tenir lloc recentment l'acte de presentació del volum d'història gràfica que han editat conjuntament Joan Devesa i fra Valentí Serra sobre els principals llocs de la irradiació pastoral i projecció internacional que va assolir fra Joaquim Maria de Llavaneres; un intrèpid caputxí llavanerenc que va fer donar la volta al món als missioners que ell destinava a ultramar.

L'acte va començar poc després d'escoltar un petit tast de música de Maurice Ravel —bon amic i admirador dels caputxins del Col·legi de Lecàroz, institució docent que l'any 1888 havia fundat el llavanerenc Joaquim Vives a la vall navarresa de Baztán— i d'escoltar també cants i música provinents de l'illa de Yap, a la llunyana Micronèsia, preparats per Joan Devesa en ocasió del primer centenari del traspàs del religiós llavanerenc Joaquim Vives i Tutó (1852-1923).

Durant la presentació del llibre *La volta al món del caputxí Joaquim M. de Llavaneres (1852-1923)*, el rector de la parròquia, Mn. David Navarro, va posar de manifest l'enorme importància eclesial aconseguida per tan destacats fills de la parròquia, els germans Vives i Tutó, Josep de Calassanç —el que va ser cardenal a Roma— i Joaquim Maria —el que va ser ministre provincial dels caputxins d'Espanya—, ja que van fer fructificar admirablement els dons de la gràcia posats al servei de l'Església.

Molt particularment, Mn. Navarro va voler accentuar el valor documental de la present història gràfica editada per tal de commemorar el centenari de la mort de Joaquim Maria de Llavaneres, que es va produir ara fa cent anys a redós del convent de caputxins de Sarrià. Un espaiós edifici d'arquitectura caputxina que, l'any 1887, va ser construït per iniciativa del pare Joaquim per convertir-lo en un col·legi especialitzat en la formació de missioners caputxins que havien de ser destinats a les illes Carolines, a la llunyana Oceania.

Per la seva banda, fra Valentí Serra va constatar que, en el text que ha elaborat, presenta detalls poc coneguts d'aquesta interessant etapa de la història de les missions catòliques a ultramar i que ara s'ha pogut publicar acompanyada d'una selecció de fotografies històriques reproduïdes a cura de Joan Devesa.

Precisament, durant la seva intervenció, fra Valentí va afirmar que «en Devesa és un incombustible activista cultural que ha donat a conèixer la població de Sant Andreu de Llavaneres i el seu entorn urbà a través de la fotografia. I que amb aquesta nova publicació, gràcies a la seva tenacitat i constància, ha pogut recuperar imatges inèdites sobre els paisatges vinculats a la projecció missionera del caputxí Joaquim Maria de Llavaneres».

Aquest és el tercer llibre que Joan Devesa publica conjuntament amb l'arxiver dels caputxins, en el qual es descriuen moments i aspectes inèdits dels viatges missioners del pare Llavaneres i, també, sobre la seva destacada acció com a restaurador de la vida caputxina a Espanya. Els nombrosos assistents a l'acte van aprofitar el moment per fer la tradicional ofrena floral i el recital de poesies en honor de la Mare de Déu de Llorita, l'advocació montserratina dels llavanerencs.

Postals des d'Andalusia

Omplir els «buits»

Els andalusos no ens acabem d'acostumar a la calor sufocant de l'estiu, potser perquè el sol és un dels ingredients principals dels nostres atractius turístics. De totes formes, l'estiu i les vacances continuen sent una època propícia per a la lectura, tot i que l'audiovisual sembla que està guanyant la batalla als llibres. No ho crec. El paper continuarà tenint el seu atractiu. El descans estiuenc ens brinda l'oportunitat de deixar caure la nostra mirada i contemplar el món actual i la marxa de la nostra societat. Alejandro Llano, un dels filòsofs i pensadors més lúcids que tenim, afirmava: «Som en una època de gran buit. Realment no hi ha un pensament fort. I, per tant, no hi ha activitat, ni tan sols econòmica, forta.» El filòsof feia referència a la caiguda del mur de Berlín i comentava que havia significat, en certa manera, «la fi de les ideologies». Segons Llano, «el marxisme ens ha deixat un fort materialisme, de manera que avui dia plantegem les qüestions en termes monetaris, econòmics, de comoditat. I aquesta comoditat fa que els diners els aconseguim contra els altres, aprofitant-nos dels altres». La clau és com omplir aquests «grans buits» que sentim al nostre interior. Amb un materialisme pur i dur? Amb una fugida constant de nosaltres mateixos, cercant aquella felicitat que mai no trobem? Els «buits existencials» s'omplen amb valors. I el primer de tots és la pròpia vida: valorar-la, tenir-ne cura, fer que es desenvolupi i ens enriqueixi constantment. El segon valor serà, en termes generals, el que anomenem «el bé». «Passar fent el bé», tot i que només sigui amb un somriure o amb un petit gest bonic.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Comunitats pastorals

He llegit l'entrevista a Mn. Antoni Matabosch, publicada al número 2283 de *Catalunya Cristiana*. Com sempre, Mn. Matabosch és molt clar en les seves idees i molt lúcid. Em refereixo al projecte de creació de comunitats pastorals per reorganitzar la diòcesi de Barcelona. Efectivament, té molta raó en afirmar que es demostra molt poc interès en el seu desenvolupament. Jo mateix vaig participar (fa més d'un any) en una primera reunió de la comunitat parroquial de la meua zona i des d'aleshores en el Consell parroquial ho he demanat diverses vegades i ningú no em sap donar raó de per què no hi treballem.

La idea em va semblar magnífica. Estracta de concentrar recursos i ser més eficients en tots els aspectes de les parròquies. He arribat a la conclusió que hi ha desídia o inoperància; poc interès, en poques paraules. Mn. Matabosch parla de no deixar-nos portar pel desànim, però, de vegades, ja costa.

Voldria fer una crida als responsables per posar-ho en marxa sense demora a partir del proper curs.

MIQUEL NADAL ROSAS

Església en sortida i acollidora

He trobat magnífic l'article *Pastorals en el Camí de Sant Jaume*, de Mercè Solé, publicat al número 2285 de *Catalunya Cristiana*.

Els que som «addictes» al Camí celebrem que es faci evident el que és habitual en les diferents etapes del Camí: una acollida sincera i fraternal per part de monges i capellans. Una Església acollidora i reconfortant. Que no us ho expliquin. Feu el Camí de Sant Jaume!

JAUME ESTRUCH PUIG

Mòbils a les aules

Els Països Baixos ja han prohibit l'ús de mòbils i tauletes a les aules, i França i algun altre país veí del nostre entorn ja els han restringit. La manca d'atenció i de concentració, la gran dependència que provoquen i fins i tot la manca de son o de descans entre els adolescents ho justifiquen plenament.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

La violència mística

Sembla que la mística de la Revolució Francesa embelleix qualsevol tipus d'amotinament. En el pensament de l'esquerra política, tant francesa com europea, continua encara ben viu l'encís per la insurrecció contra el propi sistema. Molta feina li dura a Macron acabar amb la festa en pau.

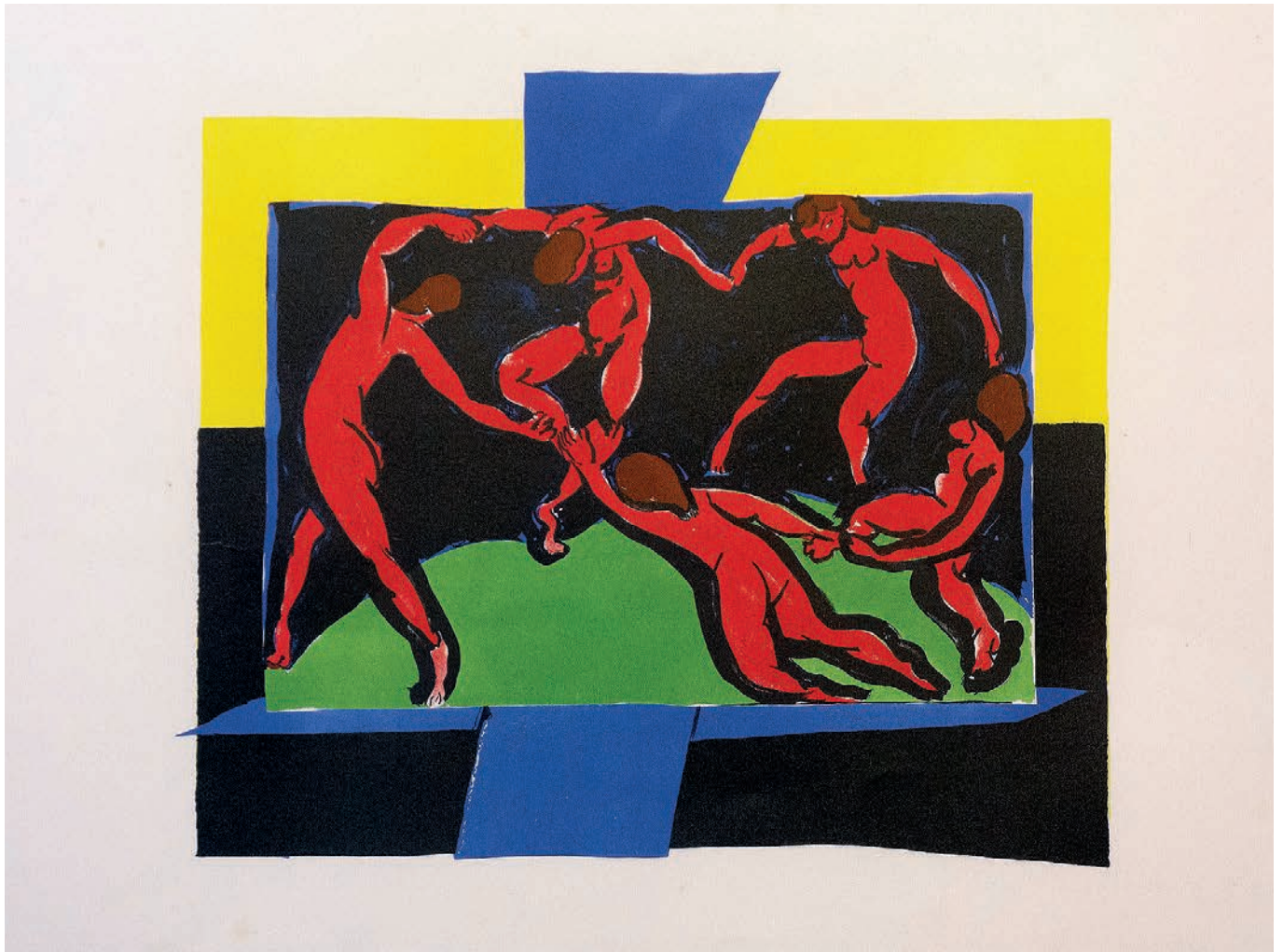
MARTÍ MANCILLA MUNTADA

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El vessant més espiritual de Matisse

El Museu Diocesà de Barcelona acull una exposició amb obres del màxim representant del fauvisme



L'obra «La dansa» (1938) és d'una notable força expressiva.

MAC

Fotos: Agustí Codinach

«Henri Matisse era una persona profundament feliç; era pura llum, pura energia», revela Helena Alonso, historiadora de l'art i comissària de l'exposició *Matisse. Art en equilibri*, que es pot visitar fins al proper 22 d'octubre al Museu Diocesà de Barcelona i a la catedral barcelonina. Una llum i una energia singulars que va saber traslladar-les a les seves magnífiques obres. El llegat d'un dels creadors més importants de l'art modern.

La mostra està conformada per vuitanta-cinc obres de Matisse (litografies, dibuixos, linogravats...), realitzades entre el 1938 i el 1954, any del seu traspàs, i procedents totes elles de col·leccions particulars. «Aquest període artístic es caracteritza per una gran espiritualitat i alegria de viure que Matisse reflecteix

en el seu treball. Coincideix amb el moment que ell considera la seva "segona vida", després d'una intervenció quirúrgica intestinal que li deixa importants seqüeles i una gran dificultat per sostenir els pinzells», constata Alonso.

Art en equilibri

El títol d'aquesta exposició —«la qual compta amb un discurs molt homogeni», esmenta la comissària— fa referència al propòsit que Matisse va expressar el 1908 i al qual va ser fidel al llarg de la seva vida: «Somio amb un art en equilibri, de puresa, de tranquil·litat, sense temes inquietants o preocupants.» Un art que esdevingui, en paraules del prestigiós artista francès, una mena de «calmant mental, alguna cosa així



Les litografies que retraten homes i dones esquimals transmeten una extraordinària pau interior.

com una bona butaca que alleugi les seves fatigues físiques».

Segons Helena Alonso, «l'artista sent que el quadre ha de produir un efecte tranquil·litzant i pau en l'esperit de l'espectador». I afegeix: «Matisse volia que l'obra d'art fos un nexa d'unió entre l'ésser humà i la natura que ens envolta, entre l'ésser humà i el cosmos que ens empara.» Pablo Picasso sempre va admirar la seva il·limitada i portentosa capacitat de creació. Un geni retent homenatge a un altre tità de les belles arts. Sublim.

Exaltació del color

Henri Matisse és considerat el gran mestre del fauvisme, corrent estètic de les avantguardes que va causar un gran impacte en la crítica pel seu ús agosarat del color i el rebuig de les normes academicistes. L'exposició posa de manifest aquesta exaltació del color, un color que arriba a independitzar-se del dibuix i de la perspectiva, i que s'aprecia en obres com *La dansa* (1938), d'una excepcional força expressiva; *La caiguda d'Ícar a Verve* (1945) o *La tristesa del rei* (1952).

Una de les obres més emblemàtiques de la mostra és el particular reconeixement que Matisse fa del *Càntic de les Criatures*, de sant Francesc d'Assís. L'artista hi transcriu, amb tinta xinesa i llapis de cera, una lloança sobre la germana aigua, «tan casta i tan pura», i hi dibuixa unes admirables ones del mar. Així mateix, s'hi poden contemplar quinze magnífiques litografies, del 1946,

sobre *Les cartes portugueses*, obra literària de l'any 1669, que posen en relleu la versatilitat creadora de Matisse.

Rellevants són també les dotze litografies, dutes a terme el 1947, que retraten homes i dones esquimals, amb expressius rostres, il·luminats pel seu somriure, que transmeten una extraordinària pau interior. I les quatre litografies, del 1952, de la sèrie *Nu blau*, confeccionades «amb papers pintats a l'aiguada i retallats, coneguts com *gouaches découpées*, una tècnica que va fer servir en els seus darrers treballs», informa la comissària de l'exposició.

Obra mestra

«Matisse considerava que la seva obra mestra era la ingent tasca que va realitzar a la capella del Rosari, de les germanes dominiques, situada al municipi de Vence, a la Costa Blava francesa. Hi va treballar durant gairebé quatre anys de la seva vida. Un projecte unitari que el va dur a participar en el desenvolupament arquitectònic del temple, en la seva decoració i fins i tot en el disseny de crucifixos o casulles. Tot molt esquemàtic, però d'un gran virtuosisme plàstic», explica Helena Alonso. «Crec que he estat elegit, des de dalt, per fer tota aquesta obra», va arribar a confessar l'artista.

A la mostra es poden veure catorze fotografies en blanc i negre fetes per Hélène Adant, que van servir per il·lustrar el 1951 *La capella del Rosari de les dominiques de Vence*, llibre de Matisse, i un vídeo d'uns tres minuts de durada, amb explicacions a càrrec d'un monjo dominic, sobre aquest temple.

Matisse és un dels creadors més importants de l'art modern

TRADICIONS APÍCOLES

La mel i la medicina natural



La ingestió de la mel també s'ha mostrat força eficaç en les afeccions cardíaques.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Arxiver dels Caputxins



En els nostres dies ha començat a prendre forma una nova disciplina de la medicina natural, o alternativa, anomenada *Apiteràpia* que, amb finalitats terapèutiques i preventives, malda per aplicar

adientment al nostre organisme els productes derivats de les abelles; és a dir, la mel, el pol·len, la gelea reial o «pasteta», el pròpolis, la cera i, àdhuc, el verí per tal de combatre l'artritis, el reumatisme, la gota, la tendinitis, les cremades i, també, a tall d'antibiòtic natural per tal de superar algunes infeccions. El verí del fibló de l'abella s'usa —i molt profitosament— per combatre la gota i el reumatisme, mentre que per reduir la inflamació d'una picada d'abella, o de vespa, és escaiant pastar una mica de terra amb vinagre i posar-ho immediatament damunt de la fiblada. Tanmateix, la medicina convencional, de moment, no reconeix les propietats curatives dels productes apícoles, però, en canvi, la medicina popular alternativa sí que ha trobat en la mel una important funció antibiòtica, car contribueix a mantenir allunyades les infeccions en el nostre organisme gràcies a les

seves nombroses propietats anti-sèptiques i cicatritzants. A més, la mel és també protectora del fetge i hom la pot considerar, talment, una vacuna natural que ens ajuda a prevenir eficaçment les al·lèrgies, particularment les primaverals.

La ingestió de la mel també s'ha mostrat força eficaç en les afeccions cardíaques. La mel s'ha de prendre escumada, ja que, segons els antics, «la mel crua engendra ventositats, i per això s'ha de prendre sempre escumada». Un excés de mel és quelcom nociu a l'estómac, segons aquella dita tan popular: «Molta mel fa mal de païdor.»

Atès que la mel és un aliment prèviament digerit per les abelles, el nostre organisme l'assimila ràpidament amb una fàcil digestió que, alhora, afavoreix el bon desenvolupament de la flora intestinal, car la mel és un dels millors prebiòtics naturals, puix que alleuja els dolors produïts per les úlceres d'estómac.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Tenen sensibilitat les plantes?



Flickr / Jonathan Gross

S'ha comprovat que algunes plantes poden emetre uns sons específics.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya



Crec que la resposta que pràcticament tots donaríeu a aquesta pregunta és «no», perquè això és el que les distingeix, com a éssers vius, dels animals. Aquests tenen els sentits que els permeten reaccionar davant dels estímuls externs i relacionar-se també amb els altres vivents, mentre que les plantes es mostren insensibles al que passa al seu entorn. Doncs us haig de dir que la resposta correcta no és pas aquesta. El biòleg italià Stefano Mancuso, de la Universitat de Florència, ja va publicar (en col·laboració amb Alessandra Viola) el 2015 el llibre *Sensibilitat i intel·ligència en el món vegetal*, on exposava com en molts aspectes els vegetals reaccionen davant de certs estímuls mostrant que han captat (o sigui, sentit) allò que els ha afectat. I si per intel·ligència entenem una capacitat de reaccionar davant d'una estimulació, també podem parlar de la intel·ligència de les plantes.

Seria llarg explicar-vos ara els casos en què l'autor detalla el que són mostres clares de percepció per part de les plantes del que passa al seu entorn, com, per exemple, les interaccions entre dues plantes de la mateixa espècie quan estan a prop. L'actualitat científica que us vull contar avui és la troballa d'una altra d'aquestes reaccions «sensitives» de les plantes i que encara no consta en el llibre de Mancuso, i que m'ha semblat prou interessant per parlar-ne. Es tracta de la resposta

que donen certes plantes a una situació d'estrès, causada per un dany o manca d'aigua o una altra cosa semblant. Ho explica un article publicat a la revista *Cell*, de la Universitat de Tel-Aviv, a Israel, en què s'exposa que hi ha plantes que emeten un so característic quan es troben així.

Ho van comprovar posant plantes de tabac i de tomaquera en una caixa insonoritzada amb un micròfon capaç de captar ultrasons i estimulant-les de diverses maneres. I, efectivament, les plantes emetien uns sorolls específics que s'han interpretat com *queixes*. Són clics curts i secs emesos a freqüències altes (entre 20 i 100 kHz) que l'oïda humana no pot captar, però sí certs insectes o mamífers, com ara els ratolins. S'ha vist que fan 35 clics per hora quan passen set, mentre que en situació favorable la freqüència és d'un de sol per hora.

Quin mecanisme tenen les plantes per produir aquests ultrasons? S'ha suggerit que s'originarien en els xilemes, els tubs que transporten l'aigua i nutrients de l'arrel a les fulles. No s'ha pogut comprovar, però és la hipòtesi més versemblant. Hi poden intervenir també altres mecanismes. Sigui el que sigui, és un descobriment extraordinari. Fins ara ningú no creia que les plantes poguessin emetre soroll. S'ha vist en tabaqueres i tomaqueres, però deu ser propi també de moltes altres plantes...

ESTIU DE LLEGENDES

El Sant Crist



Agustí Codinach

El Sant Crist de Lepant de la catedral de Barcelona, ja restaurat.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador



Diverses són les llegendes catalanes on la imatge del Sant Crist és protagonista, entre elles, les de més anomenada són les del Sant Crist de Lepant, el de Balaguer i el de Salomó.

La imatge del Sant Crist de Lepant, a la catedral de Barcelona, recentment restaurada i retornat al seu color original en haver ennegrit amb el pas del temps i el fum dels ciris, vol la llegenda que el seu cos inclinat va ser obra d'un fet prodigiós durant la batalla naval del golf de Lepant, el 7 d'octubre del 1571.

L'esquadró de la Santa Lliga es va enfrontar a la turca, a la nau capitana, amb navegants catalans. A les ordres de Lluís de Requesens, lluïa com a protecció el Sant Crist a coberta quan un projectil disparat pels turcs anava a impactar directament contra la imatge, i aquesta mogué el cos per esquivar-lo, d'aquí la singularitat de la talla.

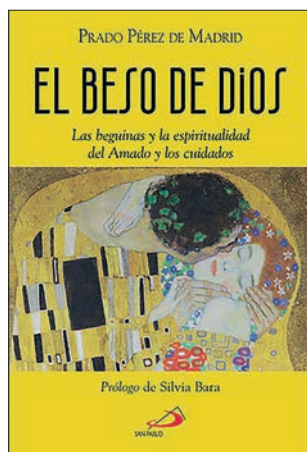
Les recents recerques en la restauració atribueixen la imatge gòtica al segle XIII; hi ha notícies d'un Sant Crist a la catedral al segle XV i específicament d'aquesta imatge el 1651, vint anys abans de Lepant, però, en canvi, no hi ha cap constància documental de la seva presència a la nau en l'expedició de la Santa Lliga dels cristians contra els turcs.

A Salomó, al maig, fan el Ball del Sant Crist, tot evocant quan el mercader Josep Nin va rescatar la imatge del Sant Crist de mans dels musulmans. Sent aquest a Alger, a un comerciant li van demanar pel Sant Crist el seu pes en monedes de plata. El prodigi es va produir quan, a la balança, només trenta monedes —les mateixes que l'Evangeli indica que va percebre Judes per la traïció— van ser suficients per fer el pes i satisfer el rescat.

Finalment, el Sant Crist de Balaguer, tan venerat a la contrada, diu la llegenda que és obra de Nicodem, l'amic de Jesús, que el va esculpir ell mateix per preservar la memòria de la seva mort i, per tant, seria la primera imatge realitzada del Crucificat.

En temps de persecució, la imatge va ser portada a Beirut i quan aquesta població va caure en mans musulmanes, llençada al mar, va iniciar un llarg periple per la Mediterrània fins al riu Ebre, que remuntà i després pel Segre fins a Balaguer.

En veure els veïns la imatge al riu, no assolien de treure-la, fins que van demanar ajuda de les monges clarisses, les quals, amb la seva abadessa, van baixar en processó fins a la riba i, extret de l'aigua, el conduïren al monestir, dalt del turó, on avui es venera i hi ha el seu santuari.

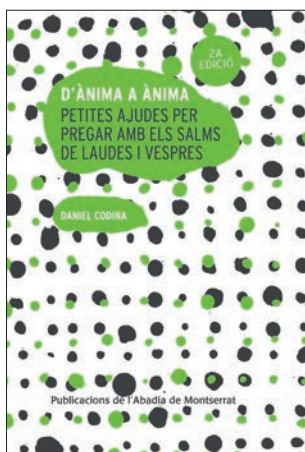


PRADO PÉREZ DE MADRID

El beso de Dios

Editorial San Pablo, 2023, 348 pàg.

Al segle XIII, a Europa, un grup de dones decideixen viure una vida basada en una relació d'amor amb Déu i un compromís social amb els més pobres de la societat. Aquest llibre explica la història de les beguines i ofereix escrits d'algunes d'elles, com Margarita Porete, Beatriu de Natzaret i Hildegarda de Bingen.



DANIEL CODINA

D'ànima a ànima

Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2023, 196 pàg.

Petites ajudes per pregar amb els salms de Laudes i Vespres. Això és el que volen oferir les introduccions als salms d'aquestes hores. En els salms, els cristians sempre hi hem trobat un mitjà de comunicació amb Déu i un aliment per a la fe i l'esperança. Els salms són pregària, com un mirall de la vida.



JORDI FONT PLANA

Trasfondo estacional de la organización del año litúrgico

Centre de Pastoral Litúrgica, 2023, 68 pàg.

L'estreta relació entre les estacions de l'any i l'estructura de la vida cristiana és un tema que la litúrgia de l'Església recull i canta de forma poètica. Segons Mn. Jordi Font, «les festes són com un tornar als orígens. Un assaborir el temps com una requalificació ecològica de la vida».

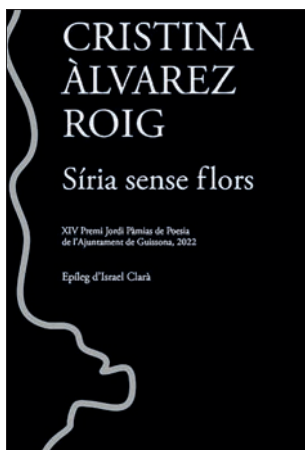


ROB RIEMEN

L'art d'esdevenir humà

Editorial Arcàdia, 2023, 280 pàg.

Esdevenir humà és un art: no hi ha cap teoria o recepta que ens hi pugui portar. Cadascú, amb els nostres anhels, dubtes, pors, fracassos o encerts, haurem de trobar el camí per assolir la humanitat de què parla Rob Riemen en aquest assaig, la que ens ha de permetre viure en la veritat i ser compassius i justos.



CRISTINA ÀLVAREZ ROIG

Síria sense flors

Pagès Editors, 2023, 88 pàg.

Aquestes pàgines són un doble viatge al cor de la bellesa i de la barbàrie. Una travessia en què la viatgera, igual que Ulisses, cerca la seva Ítaca particular fent del temps un sol temps, el de l'horror i el de la subtilitat, el de l'amor i el mai més, entrelaçant-se en uns poemes de forma lírica i reivindicativa.



CHARMIAN CLIFT

A la recerca del lotus

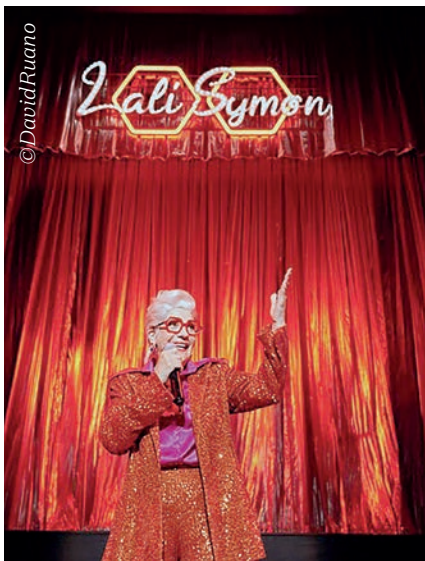
Editorial Les Hores, 2023, 280 pàg.

El 1951 els escriptors australians Charmian Clift i George Johnston van deixar el Londres gris de la postguerra per anar-se'n a viure a Grècia. Aviat es van convertir en el centre d'una comunitat d'artistes, entre ells Leonard Cohen. L'arribada de més artistes i del turisme van fer tremolar el seu ideal de vida.

CRÍTICA DE TEATRE

Una Vilarasau pletòrica

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com



L'actriu Emma Vilarasau fa un homenatge a la seva mare amb l'espectacle «Lali Symon» al Teatre Romea.

Si algú havia d'aconseguir que la veterana actriu Emma Vilarasau, la Vilarasau, vaja, es presentés als espectadors amb un paper poc habitual en ella era, sens dubte, el dramaturg i director Sergi Belbel. La Vilarasau es despentina fent de Lali Symon, una monologuista mordaç que té un espai fix en una televisió i que brilla amb els seus vestits de lluentons i una caracterització *kitsch* sota un neó lluminós que pregonja el seu nom artístic.

Però darrere del personatge de Lali Symon hi ha la Joana, filla de l'Aurora, amb una filla a la ratlla dels vint, Violeta. Tres dones, tres generacions: àvia, mare, neta. Tres maneres de viure i veure el món i la vida, però les tres arrossegant a les seves motxilles alguns dels conflictes que no tenen data de caducitat: amors frustrats, una relació inestable entre mare i filla i la lluita per mantenir la cuirassa de l'aparença pública sense que es desveli l'ànima íntima.

Sergi Belbel ha aprofitat la idea proposada per la mateixa actriu Emma Vilarasau, que volia fer un homenatge a la seva pròpia mare amb qui va haver de viure deu anys d'assistència i acompanyament a l'hora de la vellesa. L'estructura de *Lali Symon* està pensada com si fossin dues obres en una. La dels

monòlegs, davant de teló, amb una caracterització de la monologuista Lali Symon, i la de la família de l'àvia, mare i neta, darrere de teló, en una austera concepció escenogràfica de vermell pruna que representa la casa de l'àvia Aurora, una àvia que de cap manera vol anar a una residència, que rebutja la cadira de rodes, que té la *tablet* que ha pispat a la seva filla i que s'entén amb el botó de la companyia de teleassistència.

L'obra té, a més de l'atractiu de la trama, que és prudent no desvelar del tot, l'encert del triangle interpretatiu. Una Emma Vilarasau pletòrica fa una primera entrada triomfal de vedet per la platea i torna als seus papers habituals quan es transforma en la filla de l'Aurora, una àvia tan mordaç a la vida casolana com ho és la seva filla a l'hora dels monòlegs i que l'actriu Mont Plans broda amb el geni i la figura d'una llarga trajectòria escènica, distingida ara amb el Premi Margarida Xirgu, i que ofereix aquí un d'aquells bombons teatrals que val la pena no perdre's. I l'actriu Júlia Bonjoch, en el paper de la neta, fa de pont d'enllaç entre les dues generacions amb la maduresa escènica que s'ha forjat en els seus últims papers escènics. Les tres es mereixen l'aplaudiment més fervorós.

AMB BON HUMOR



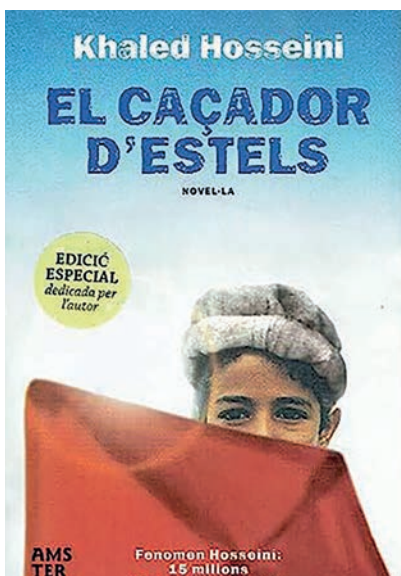
«LALI SYMON», de Sergi Belbel
INTÈRPRETS: Júlia Bonjoch, Mont Plans i Emma Vilarasau
DIRECCIÓ: Sergi Belbel
Grec'23. Teatre Romea, Barcelona
Fins al 30 de juliol

CRÍTICA LITERÀRIA

Culpa i expiació

LLUCIÀ POU

Historiador i teòleg



KHALED HOSSEINI

El caçador d'estels
Amsterdam, 2003, 360 pàg.

Als vint anys de l'aparició d'aquesta novel·la del metge afgà Khaled Hosseini (refugiat polític als Estats Units), podem redescobrir *Cometas en el cielo*, que ha estat un best-seller. Té caràcter autobiogràfic: «Amb el temps he descobert que el que diuen del passat, que és possible enterrar-lo, no és cert. Perquè el passat s'obre pas a urpades.»

Així comença aquesta història apassionant i colpidora d'un nen i el seu amic en un Afganistan que passa de monarquia a comunisme, expulsió posterior dels soviètics i lluita entre tribus afganes fins al domini dels talibans (esperats com a salvadors i després temuts com a dimonis). El llibre ens ajuda a endinsar-nos en la realitat de l'Afganistan, però més enllà de la situació dramàtica del país, a la novel·la es tracta un tema sempre actual: la culpa i la seva expiació.

La trama gira a l'entorn d'una amistat: la de l'Amir, un jove de família benestant, amb el Hassan, el fill del criat del seu pare, que adora el seu amic i faria qualsevol cosa per ell, la qual cosa fa més greu la traïció. La culpabilitat és el que converteix algú en un personatge fosc, els fantasmes del penediment persegueixen nit i dia les seves víctimes en la seva tortura. No hi ha res més bonic al món que saber demanar perdó.

La vida és un tren en què pugem a bord, en un viatge ple d'encontres i separacions, com se separen els estels quan volen sense rumb. I això passa quan el Hassan, «volador d'estels», es troba en una competició amb altres voladors, tot procurant que no tallin el seu estel amb el fil esmolat dels contrincants.

Una gran història, amb moltes qüestions i aventures. La versió cinematogràfica està bé, tot i que el llibre és millor. I la segona novel·la de l'autor, *Mil soles espléndidos*, ens pot agradar encara més.

UN NOU LLINDAR

Visiteu un ancià que està sol!

És la proposta que fa el papa Francesc en la Jornada Mundial dedicada als Avis i als Majors, quan, dirigint-se als joves i renovant la invitació a la Jornada Mundial de la Joventut, els ha convidat a posar al centre l'alegria desbordant d'un renovat encontre entre joves i ancians. «A vosaltres, joves, voldria dir-vos: abans de posar-vos en camí, aneu a trobar-vos amb els avis, feu una visita a un ancià que està sol. A vosaltres, ancians, us demano que acompanyeu amb la pregària els joves que van a celebrar la JMJ. Aquests joves són el signe que Déu no abandona el seu poble, sinó que sempre el rejuveneix amb la fantasia de l'Esperit Sant.»

El papa Francesc veu preciosa la proximitat que hi ha entre aquesta Jornada dels Avis i Majors i la de la Joventut i enceta la necessitat d'un diàleg intergeneracional que creï proximitat i empatia. Avui hi ha una gran necessitat d'aquest trobament entre joves i ancians, començant pel si de les nostres famílies i llocs on es dona la possibilitat d'una relació que ajudi els joves a custodiar la memòria i reconèixer el do de pertànyer a una història més gran.

Som convidats a meditar com l'abraçada entre la jove mare de Déu i la mare anciana de Joan Baptista obre les portes a una actuació nova de proximitat entre dues generacions que estan vivint la pròpia vocació. Des d'aquesta «lluminosa icona interior», en paraules de Francesc, serà bo «passar de la imaginació a la realització d'un gest concret per abraçar els avis i els ancians. No els deixem sols, honorem-los, no ens privem de la seva companyia i no els privem de la nostra; no podem permetre que siguin descartats». Cal fomentar el diàleg i l'amistat.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

Agenda

Altres bisbats

PREGÀRIA

Del **dimecres 23 d'agost al dimarts 29**, a Santa Maria de Huerta (Sòria), pregària i creixement personal dirigit per Dolores Aleixandre, r.s.c.j., i Alfonso López. Organitzen: Religioses del Sagrat Cor de Jesús. Informació: tel. 676 897 577.

Barcelona

CATEDRAL DE BARCELONA

El **dimarts 25 de juliol**, a les 18.45, celebració de Sant Jaume Apòstol.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

Del **dilluns 28 d'agost al dissabte 2 de setembre**, recés *Viviu sempre contents*, recorrent la carta als Filipencs, amb la Gna. Conxa Adell. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.

Girona

MONESTIR DE SANT PERE DE GALLIGANTS

El **diumenge 23 de juliol**, a les 12.00, visita teatralitzada per la història del monestir, una de les mostres més notables del romànic català. Reserves: tel. 972 202 632.

LLORET DE MAR

El **dilluns 24 de juliol**, festa de Santa Cristina a Lloret de Mar: a les 8.00, des de l'església parroquial, processó per mar fins a l'ermita de Santa Cristina amb la cobla La Bisbal Jove; a les 10.00, a l'ermita, missa solemne presidida pel bisbe Joan Godayol i el cor Alba de Prima.

SANTA CRISTINA D'ARO

El **dilluns 24 de juliol**, a les 11.00, missa de festa major a l'església de Santa Cristina d'Aro.

EXERCICIS ESPIRITUALS

Del **dilluns 28 d'agost al dimarts 5 de setembre**, a la Casa Santa Elena (Solius), exercicis espirituals di-

rigits pel P. José M. Fernández, s.j. Informació: tel. 972 837 021.

Sant Feliu de Llobregat

MONISTROL D'ANOIA

El **diumenge 23 de juliol**, a les 12.00, missa solemne i benedicció dels panets de sant Domènec a Monistrol d'Anoia.

PREGÀRIA

El **diumenge 30 de juliol**, a les 18.00, espai de pregària a l'església de Santa Maria de Piera.

MONTSERRAT

Del **dilluns 21 d'agost al dissabte 26**, curs de formació per a organistes d'Església de Montserrat amb ponències de Lórién Santana, Glòria Ballús i Joan Bosch. Informació: tel. 626 934 414.

Solsona

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

El **dissabte 29 de juliol**, a les 10.00, visita al paranimf de la universitat i capella del Santíssim Misteri de Cervera amb Maria Garganté. Reserves: tel. 973 482 101.

Tarragona

AVIS I GENT GRAN

El **diumenge 23 de juliol**, a les 11.00, celebració diocesana de la III Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran a la catedral de Tarragona, presidida per l'arquebisbe Joan Planellas.

CONCERT

El **divendres 28 de juliol**, a les 20.30, concert de cant i orgue amb el Trio Blanc i Negre (antics escolans de Montserrat) a l'església parroquial de Sant Pere Apòstol de Montbrió del Camp.

Terrassa

MONS. SALVADOR CRISTAU

El **diumenge 23 de juliol**, a les 10.00, Mons. Salvador Cristau presideix la missa al monestir de

Sant Domènec de Guzmán a Sant Cugat del Vallès.

MONESTIR DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

El **dissabte 29 de juliol**, a les 22.00, visita guiada *Nit de llegendes al monestir de Sant Cugat*. Punt de trobada: oficina de turisme de Sant Cugat.

La Seu d'Urgell

ENCAMP

El **dilluns 24 de juliol**, a les 21.00, recorregut per les esglésies més desconegudes d'Encamp (Andorra): San Romà de Vila i Sant Marc i Santa Maria. Reserves: tel. 00 376 833 551.

Vic

TERRITORI OLIBA

El **dimecres 26 de juliol**, a les 19.00, visita guiada *Bàculs i trabucs. El bandolerisme al monestir de Ripoll*; el **divendres 28**, a les 19.30, visita guiada *Vesprades d'estiu a la seu de Manresa*; el **dissabte 29**, a les 21.30, visita guiada amb espelmes al claustre del monestir de Santa Maria de l'Estany (Moianès).

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

El **dissabte 29 de juliol**, a les 17.00, activitat familiar *Jocs i dracs*.

COVA DE MANRESA

Del **divendres 11 d'agost al diumenge 20**, exercicis espirituals a càrrec de Josep M. Margenat, s.j. Inscripcions: www.covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els catòlics posin al centre de la seva vida l'Eucaristia, que transforma i obre a la trobada amb Déu i els germans

Pere Parés participarà en la Jornada Mundial de la Joventut de Lisboa

CARME MUNTÉ MARGALEF

Per al Pere Parés, de 19 anys, la de Lisboa serà la primera Jornada Mundial de la Joventut. Forma part del pelegrinatge del moviment apostòlic de Schönstatt, que el 26 de juliol surt de Madrid per fer una parada de cinc dies al santuari de Gafanha de Nazaré, al nord de Portugal, on es farà una trobada internacional de la joventut masculina d'aquest moviment fundat a Alemanya el 1914. També tindran ocasió de visitar el santuari de Fàtima. Pere Parés és de Granollers i estudia el doble grau de Periodisme i Humanitats a la Universitat Pompeu Fabra. Serà els ulls i les orelles de *Catalunya Cristiana* sobre el terreny, ja que ens permetrà viure des de casa aquesta XXXVII Jornada Mundial de la Joventut, que se celebra del 31 de juliol al 6 d'agost, amb el lema «Maria se n'anà decididament» (Lc 1,39).

Quina motivació t'ha portat a participar en la JMJ de Lisboa?

Sempre hi ha el factor de la inèrcia, en el sentit de seguir el que fan els teus amics, però sobretot hi participo perquè és una experiència que t'interpel·la sobre l'Església universal i sobre el teu lloc concret en l'Església. Som joves i tenim un lloc a l'Església. Som joves i el Papa vol trobar-se amb nosaltres.

Com és ser un jove catòlic avui dia?

A Schönstatt hem reflexionat molt sobre el fet de ser un interrogant per al món, especialment des de la joventut. Sempre es diu que la Universitat és la millor època de la vida, perquè et permet fer tot el que després no podràs fer. Ser un interrogant també vol dir no fer allò que s'espera que facis —per exemple sortir cada divendres de festa— i, d'aquesta manera, que els teus companys es qüestionin certs valors. En un moment en què s'està formant la identitat, mires el futur i et plantes el teu lloc al món, estem cridats a ser exemple i deixar-nos portar per Déu.



«Volem ser un interrogant per al món»

Participar en la JMJ, com enriqueix el teu dia a dia de compromís amb el moviment i l'Església?

Com he experimentat tantes vegades en campaments i altres activitats, sortir de casa et desarrrela de coses que potser no són tan necessàries i, al contrari, et fa més fàcil pensar en aquelles coses a les quals has d'estar arrelat: Déu, la comunitat, la família, els amics... Produeix un gran impacte emocional veure altres joves catòlics d'arreu del món, participar en activitats tan intenses i conèixer gent jove alhora que aprofundeixes en la relació amb els amics. És un impuls molt fort de fe i d'alegria que després s'ha de saber gestionar i traslladar a la vida de cada dia.

Quina col·laboració fas amb les delegacions diocesanes de Joventut tant de Barcelona com de Terrassa?

Soc el responsable del SAFOR (Servei d'Assistència i Formació Religiosa a les Universitats) de la Universitat Pompeu Fabra. Ens reunim setmanalment a la parròquia de Sant Fèlix Africà, on celebrem l'Eucaristia i compartim un dinar. Així mateix, soc monitor de la parròquia de Sant Esteve de Parets del Vallès, al bisbat de Terrassa. Ara estem preparant uns campaments d'estiu amb tots els infants de la diòcesi. Cal destacar que el moviment de Schönstatt està molt involucrat en el Secretariat de Pastoral amb Joves de l'arquebisbat de Barcelona. Sobretot des del temps de la pandèmia, parlem molt de Schönstatt en sortida, de la necessitat d'alimentar-nos com a Església i de donar a l'Església el que tenim. El carisma és precisament això: una riquesa personal però alhora partint d'una mateixa fe.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es



Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca